

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

2026

ENGELLİ
KAMU PERSONELİ
SEÇME SINAVI

E - KPSS

GENEL KÜLTÜR

30

DENEME SINAVI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

YEDİİKLİM

 /yediiklimyayincilik

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

COĞRAFYA

BİRLİKTE
AŞIYORUZ!

YEDİİKLİM

2026 EKPSS GENEL KÜLTÜR COĞRAFYA TAMAMI ÇÖZÜMLÜ 30 DENEME

© Copyright YEDİİKLİM EĞİTİM BİLGİSAYAR YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Bu kitabın bütün hakları YEDİİKLİM EĞİTİM BİLGİSAYAR YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ. ne aittir.

Yayınevimizin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-431-950-1

SERTİFİKA

49293

YAZAR

KOMİSYON

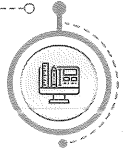
REDAKTÖR

Ümit DİLAVER

KAPAK TASARIMI

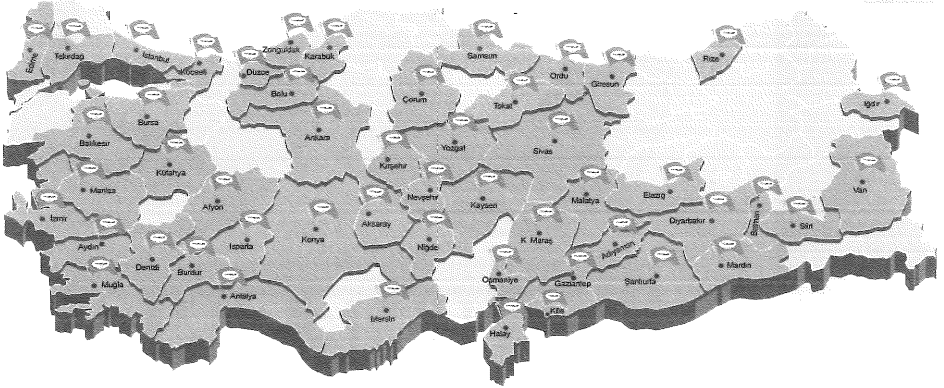
Ceren YÜKSEL

SAYFA TASARIMI

Kezban YANIK

ADİYAMAN	AFYON	AKSARAY	ANKARA	ANTALYA	AYDIN	BALIKESİR	BATMAN	BOLU	BURDUR	BURSA	ÇORUM	DENİZLİ
DIYARBAKIR	DÜZCE	EDİRNE	ELAZIĞ	Merkez Alanya	G. ANTEP	GİRESUN	HATAY	İÇİDIR	ISPARTA	İSTANBUL	Merkez Osmanlı	İZMİR
K. MARAŞ	KARABÜK	KAYSERİ	KIRŞEHİR	KİLİS	KOCAELİ	KONYA	Ant. Kampüsü Ant. Merkez Sarımeşe	KÜTAHYA	MALATYA	Bakırköy Esenler Kadıköy	MANİSA	MARDİN
MERSİN	MUĞLA	NEVŞEHİR	NİĞDE		ŞANLIURFA	TEKİRDAĞ	TOKAT	ORDU	OSMANIYE	Silivri Sultanbeyi	Akhisar Demirci Kınıkaş	Kızıltepe
RİZE	SİİRT	SAMSUN	SİĞİR	SİVAS	Şanlıurfa Sivriçay	Corlu		Fatsa	VAN		Yozgat	YOZGAT
											Zonguldak	K. Ereğli

BASKI: Güngörler Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 49889)

Saray Mahallesi 658. Cadde 243. No: 11 Kahramankazan - ANKARA

Tel: 0 312 394 28 82 Faks: 0 312 394 28 83

İLETİŞİM: YEDİİKLİM Eğitim Bilgisayar Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Ostım Mah. Cevat Dünder Cad. No: 137 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 64 19-20 Faks: 0 312 384 64 23

www.yediiklim.net yediiklim@yediiklim.net www.yediiklim.com.tr

ÖN SÖZ

30 DENEME
SINAVI

Sevgili Adaylar,

Kamuya atanma yolculuğunuzda gösterdiğiniz azim ve çabanın ne kadar kıymetli olduğunu biliyoruz. Bu süreçte attığınız her adım, hedefinize bir adım daha yaklaşmanız demektir. İşte bu noktada, sizlere destek olabilmek ve çalışmalarınızı daha verimli hâle getirmek amacıyla “EKPSS Coğrafya Dersi – Tamamı Çözümlü 30 Deneme” kitabını hazırladık.

Bu deneme setiyle, sınavda karşınıza çıkabilecek soru tarzlarını tanıyacak, eksiklerinizi belirleyerek pekiştirme yapabilecek ve zaman yönetimi konusunda kendinizi geliştirebileceksiniz. Her bir deneme, sınav formatına uygun olarak hazırlanmış, tüm sorular ise ayrıntılı çözümleriyle birlikte sunulmuştur. Böylece yalnızca doğru şıkkı öğrenmekle kalmayacak, konunun mantığını da kavrayacaksınız.

Bu kitap, sadece bir kaynak değil, aynı zamanda bu zorlu süreçte size yol arkadaşlığı yapacak bir rehberdir. Her çözdüğünüz deneme, sizi hedefinize bir adım daha yaklaştıracak. Unutmayın, başarı bir yolculuktur ve bu yolculukta en önemli unsur kararlılığınızdır.

Sizlere bu süreçte başarılar diliyor, emeğinizin karşılığını en güzel şekilde almanızı temenni ediyoruz.

YEDİİKLİM YAYINCILIK

Başarı sizinle olsun!

Deneme Sınavı 1.....	1
Deneme Sınavı 2.....	3
Deneme Sınavı 3.....	5
Deneme Sınavı 4.....	7
Deneme Sınavı 5.....	9
Deneme Sınavı 6.....	11
Deneme Sınavı 7.....	13
Deneme Sınavı 8.....	16
Deneme Sınavı 9.....	18
Deneme Sınavı 10.....	21
Deneme Sınavı 11.....	24
Deneme Sınavı 12.....	27
Deneme Sınavı 13.....	29
Deneme Sınavı 14.....	31
Deneme Sınavı 15.....	33
Deneme Sınavı 16.....	36
Deneme Sınavı 17.....	38
Deneme Sınavı 18.....	40
Deneme Sınavı 19.....	42
Deneme Sınavı 20.....	44
Deneme Sınavı 21.....	46
Deneme Sınavı 22.....	48
Deneme Sınavı 23.....	50
Deneme Sınavı 24.....	52
Deneme Sınavı 25.....	54
Deneme Sınavı 26.....	56
Deneme Sınavı 27.....	58
Deneme Sınavı 28.....	60
Deneme Sınavı 29.....	62
Deneme Sınavı 30.....	64

1. Türkiye’de birbirinden farklı özelliklere sahip iklim tiplerinin görülmesi ve bitki örtüsü ile tarım ürünleri çeşitliliğinin fazla olmasında etkili olan koşullar aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Bakı - boylam
- B) Yükselti - jeolojik yapı
- C) Enlem - toprak tipleri
- D) Engebe - denize göre konum
- E) Toprak tipleri - yükselti

2. Türkiye’de yakın bir jeolojik zamanda epirojenezin olduğunun önemli kanıtlarından biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük tektonik depremlerin yaşanması
- B) Sönmüş volkan dağlarının olması
- C) Petrol ve linyit yataklarının bulunması
- D) Akarsu vadilerinde ve kıyılarda taraçaların olması
- E) Akarsu rejimlerinin düzensiz olması

3. Adana ve Samsun’un çevresindeki kentlere göre nüfuslarının fazla olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmamıştır?

- A) Verimli delta düzlüklerinin geniş yer kaplamasının
- B) Turizm çeşitliliğinin fazla olmasının
- C) Ulaşım olanaklarının gelişmiş olmasının
- D) Endüstriyel tarım ürünlerinin üretilmesinin
- E) Sanayi tesislerinin fazla olmasının

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında endüstrinin gelişmediği bazı yöreler numaralı olarak verilmiştir.

Buna göre, hangi yörede endüstrinin gelişememe nedeni olarak yer şekillerine bağlı ulaşım ağının yetersiz olduğu bir gerekçe olarak ileri sürülemez?

- A) I   B) II   C) III
- D) IV   E) V

5. Karadeniz Bölgesi’nde kâğıt endüstrisinin bulunduğu merkezler arasında aşağıdakilerden hangisi yer alır?

- A) Çayeli (Rize)
- B) Ereğli (Zonguldak)
- C) Taşköprü (Kastamonu)
- D) Murgul (Artvin)
- E) Çarşamba (Samsun)

1. Türkiye’de yükselti ve engebelerin fazla olması kısa mesafelerde değişen iklim şartları ve bitki örtüsüne neden olmuştur. Aynı zamanda denizellik - karasallık faktörü de bu durumu büyük ölçüde etkilemektedir.

Cevap D

2. Geniş alanda tabakaların bütün olarak çökmesi ya da alçalmasına epirojenez denir. Karaların yükselmesine bağlı olarak akarsuyun yatağını derine doğru aşındırması ve eski yatağın basamak şeklinde ortaya çıkması ile oluşan şekle seki (taraça) denir. Türkiye’de kıyı ve akarsu vadilerinde taraçaların görülmesi epirojenezin olduğunun kanıtlarından biridir.

Cevap D

3. Türkiye’de kentleşmenin artması, eğitim seviyesinin artması, kadının iş hayatına daha fazla katılması ve evlilik yaşının yükselmesi nüfus artış hızının azalmasına neden olmuştur. Ancak tarım ve turizm dayalı oluşan mevsimlik işçi göçü, ülke sınırları içinde yaşandığı için nüfus artış hızı üzerinde etkisi yoktur.

Cevap B

4. I, II, IV ve V numaralı yerlerde sanayinin gelişmemesinde yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması belirleyici olmuştur. Ancak III numaralı Şanlıurfa il sınırlarında bulunan yörede yer şekilleri sade yapılıdır. Bu yüzden sanayi yetersizliğinin nedeni olarak yer şekilleri ileri sürülemez.

Cevap C

5. Aksu (Giresun), Taşköprü (Kastamonu), Çaycuma (Zonguldak) Karadeniz Bölgesi’nde kâğıt endüstrisinin bulunduğu merkezlerdir.

Cevap C

1. Marmara Denizi çevresi, Ege kıyıları ve Akdeniz kıyılarında görülen iklim tipinin özellikleri arasında aşağıda verilenlerden hangisinin olduğu söylenemez?

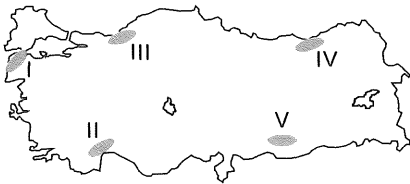
- A) En fazla yağış kış mevsiminde düşer.
B) Diğer iklim tiplerine göre kışlar ılıktır.
C) Konveksiyonel yağışlar yaygın olarak görülür.
D) Yazlar sıcak ve kuraktır.
E) Karasal iklimlere göre kar yağışı ve don olayları çok azdır.

2. Menderes: Akarsuyun yatak eğiminin azaldığı yerde yana aşındırma yapması sonucu oluşan büklümlerdir.

Buna göre, içerisinde aktıkları vadilerin yatak eğimi dikkate alındığında aşağıda verilen akarsulardan hangisinin daha çok büklümler çizerek akması beklenir?

- A) Meriç B) Fırat
C) Yeşilırmak D) Dicle
E) Çoruh

3.

Haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisi, iklim koşulları uygun olmasına karşın seyrek nüfuslanmıştır?

- A) I B) II C) III
D) IV E) V

4. Türkiye’de yağışların yetersiz olduğu tarım bölgelerinde sulama sorununun çözülmesinden sonra tarımda üretimi artırmak için aşağıdakilerden hangisine öncelikle önem verilmelidir?

- A) Meraların ıslah edilmesine
B) Pazarlama imkânlarının artırılmasına
C) Gübre kullanımına
D) Yeni tarım alanlarının açılmasına
E) Ulaşım koşullarının geliştirilmesine

5. Ege Bölgesi’nde tarım etkinliklerinin önemli yer tutmasında,

- I. verimli ovaların bulunması,
II. tarıma dayalı sanayi kuruluşlarının yaygın olması,
III. tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olması,
IV. sulama olanaklarının gelişmiş olması

gibi etkenlerden hangilerinin belirleyici olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I ve IV
E) I, II ve IV

1. Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nde görülen iklim tipindeki yağış şekli konveksiyonel (yükselim) değildir bu tip yerlerde genellikle cephesel ve orografik yağış türleri daha fazladır.

Cevap C

2. Verilen akarsuların yatak eğimlerine bakıldığında Meriç Nehri'nin yatak eğiminin en az olduğu görülür. Marmara Bölgesi'nde yer şekilleri sade görünümü olduğundan akarsu yatak eğimi azdır. Bu durumun bir sonucu olarak Meriç Nehri'nde mendereslerin en fazla olması beklenir.

Cevap A

3. Haritada gösterilen yerlerden;
I numara → Çanakkale-Gelibolu yöresi
II numara → Antalya
III numara → Zonguldak-Karabük
IV numara → Doğu Karadeniz kıyı yöreleri
V numara → Şanlıurfa'dır.
Çanakkale-Gelibolu yöresi Akdeniz iklim koşullarının özelliklerini göstermesine rağmen arazi yapısının dağlık ve engebeli olması, önemli ulaşım yollarına sapa kalması, endüstri koşullarının yetersizliği, millî park olması gibi nedenlerle daha az nüfuslanmıştır.

Cevap A

4. Yağışın yetersiz olduğu yörelerde topraklar humus bakımından fakir ve verimsizdir. Bu nedenle sulama sorunu çözüldükten sonra tarımsal üretimin artması için toprak ve yetiştirilen ürüne uygun gübre kullanılmalıdır.

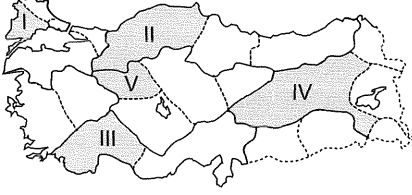
Cevap C

5. Ege Bölgesi'nde;
- verimli ovaların bulunması (I),
- tarıma dayalı endüstrinin yaygın olması (II),
- sulama olanaklarının gelişmiş olması (IV)

gibi etkenler, bölgede tarım faaliyetlerinin önemli yer tutmasında belirleyici olmuştur.

Cevap E

1. Aşağıda Türkiye'nin beş bölümü verilmiştir.

- Maden rezervi ve çeşidinin en fazla olduğu bölümdür.
- Tiftik keçisinin en çok yetiştirildiği bölümdür.
- Kış turizminin yapıldığı bölümlerimizden biridir.
- Enerji kaynaklarına yakınlık nedeniyle demir çelik fabrikaları vardır.

Verilen bilgiler, haritadaki bölümlerle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. Doğu Karadeniz bölümünde yer alan dağların denize bakan yamaçlarında bitki örtüsünün yükseklerle çıkıldıkça,

şeklinde değişiklik göstermesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Eğimin artması
B) Sıcaklık ve yağış koşullarının değişmesi
C) Yağış rejiminin değişmesi
D) Tarım faaliyetlerinin yoğunlaşması
E) Sıcaklığın artması

3. I. Deprem olayının sık görülmesine
II. Kaplıca ve ılıcaların yaygın olmasına
III. Delta ovalarının yaygın olmasına
IV. Buzulların etkisinin az olmasına

Türkiye'de kırık alanların fazla olması yukarıda verilen bilgilerden hangilerinin oluşumuna neden olmuştur?

- A) I ve III   B) I ve II   C) I, II ve III
D) I, II ve IV   E) III ve IV

4. Marmara Bölgesi, Türkiye'nin en fazla nüfus yoğunluğuna sahip bölgesi olmasına karşın, Yıldız Dağları ve çevresinde yoğunluk Türkiye ortalamasının altındadır.

Aşağıdakilerden hangisi Yıldız Dağları ve çevresinde bu durumun bir nedeni olamaz?

- A) Tarım alanlarının sınırlı olması
B) Sanayi kuruluşlarının az olması
C) Önemli kara yollarına sapa kalması
D) Hayvancılığın yaygın olması
E) Arazinin dağlık olması

5.

Türkiye haritasında taralı alanlarda aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin ekim alanı gösterilmiştir?

- A) Muz
B) Turunçgiller
C) İncir
D) Üzüm
E) Şeker pancarı

1. IV numaralı bölüm olan Yukarı Fırat bölümü maden rezervi ve çeşidinin en fazla olduğu bölümdür.

V numaralı bölüm olan Yukarı Sakarya bölümü tiftik keçisinin en çok yetiştirildiği bölümdür.

II ve III numaralı bölüm olan Batı Karadeniz ve Antalya bölümü kış turizminin yapıldığı bölümleridir.

II numaralı Batı Karadeniz bölümünde enerji kaynaklarına yakınlık nedeniyle demir-çelik fabrikaları vardır.

I numaralı bölüm olan Ergene bölümüne ait bir özellik bulunmamaktadır.

Cevap A

2. Doğu Karadeniz bölümünde dağların denize bakan yamaçlarında, bitki örtüsünün yükseğe çıkıldıkça farklılık göstermesinin nedeni, yükseğe çıkıldıkça sıcaklık ve yağış koşullarının değişmesidir. Çünkü yükseklerle doğru çıkıldıkça sıcaklığın azalması ve yağış miktarında görülen farklılıklar bitkilerin tür olarak değişmesine neden olmaktadır.

Cevap B

3. Türkiye'de kırık alanların (fay) fazla olması deprem olaylarının fazla görülmesine ve kaplıcaların yaygın görülmesine neden olmaktadır. Çünkü kırıklı yapı yani faylar depremlerin birinci gereğesidir ve aynı zamanda kırıklı yapıya sahip alanlarda, bu yer kırıklıklarından sızarak yüzeye çıkan önemli sıcak su kaynakları vardır ve bu kaynaklar kaplıcaların yaygınlaşmasını sağlar.

Cevap B

4. Yıldız Dağları ve çevresinde hayvancılığın yaygın yapılması nüfusun az olmasının nedenlerinden biri değildir. Çünkü dikkat edilirse bu özellik insanlara yöredeki olumsuzluğa rağmen istihdam sağlayacak bir özelliktir. Fakat diğer seçeneklere bakıldığında verilen özelliklerin olumsuz olduğu görülmektedir.

Cevap D

5. Tropikal bölge meyvesi olan muz ülkemizde sadece Akdeniz Bölgesi'nde yetiştirilir. Antalya'dan Hatay'a kadar olan kıyı kesiminde yetiştirilir.

Cevap A

1. Aşağıdaki il merkezlerinin hangisinde bulundukları coğrafi bölgenin karakteristik iklim özellikleri daha az görülür?

A) Muğla B) Giresun
C) Malatya D) Ankara
E) Mardin

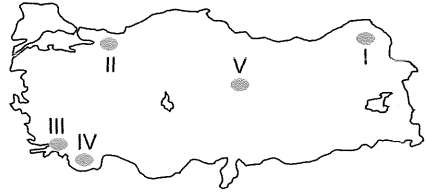
2. Türkiye'deki iklim çeşitliliği toprak çeşitliliğinin de fazla olmasına neden olmuştur. Aşağıda verilen toprak çeşitlerinden hangisinin yaygınlığı erozyonun fazlalığını gösterir?

A) Terra rossa
B) Alüvyon
C) Çernozyom
D) Vertisol
E) Podzol

3. Rize, Bayburt, Gümüşhane, Sivas, Bingöl, Erzincan, Şırnak, Van ve Ağrı yörelerinden büyük kentlere doğru yapılan göçün nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Toprakların miras yoluyla bölünmesi
B) Sanayi faaliyetlerinin az olması
C) Hayvancılık gelirinin az olması
D) Ekili dikili arazinin yetersiz olması
E) Tarımda makine kullanımının artması

4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralarla gösterilmiştir.

Haritadaki numaralı alanlardan hangisinde ön plana çıkan hayvancılık faaliyetinin iklim-bitki örtüsü bağılılığı daha azdır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

5. Geçmişte tarihin herhangi bir dönemindeki toplumlara ait kalıntıların çoğunlukta bulunduğu sahalar tarihî öneme sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangileri İç Anadolu Bölgesi'nde tarihî öneme sahip yerler arasında gösterilebilir?

A) Perge - Göreme
B) Milet - Efes
C) Gordion - Çatalhöyük
D) Kültepe - Sard
E) Side - Kaunos

1. Doğu Anadolu Bölgesi, ortalama yükseltinin fazla olması, karasallık, Sibiry'a'dan gelen soğuk havanın etkisi gibi nedenlerin etkisiyle sert karasal iklim şartlarının görüldüğü bir yerdir. Fakat bu bölgede yer almasına rağmen bulunduğu bölgenin sıcaklık ve yağış koşullarından farklı özellik gösteren kentler bulunabilmektedir. Malatya, Elâzığ ve Iğdır bu kentlere en iyi örnektir. Çünkü bu kentler çevresine göre alçak ve yükselti ortalamaları düşük olduğu için mikroklima iklim şartlarını göstermektedir.

Cevap C

2. Alüvyon topraklar akarsuların taşıdığı maddeleri biriktirmesiyle oluşan toprak tipleridir yani akarsu erozyonuna bağlı olarak oluşurlar.

Cevap B

3. Rize, Bayburt, Gümüşhane, Sivas, Bingöl, Erzincan, Şırnak, Van ve Ağrı yöreleri yer şekilleri bakımından dağlık ve engebeli olduğu için tarımda makine kullanımı zor ve azdır. Bu yörelerden büyük kentlere doğru olan göçün nedenleri arasında tarımda makine kullanımı yer almaz.

Cevap E

4. Hayvancılık faaliyetinde iklim ve bitki örtüsüne bağlılık kümes ve besi hayvancılığının yapıldığı gelişmiş yörelerde daha azdır. Haritada gösterilen II numaralı alan kümes ve besi hayvancılığının önemli ölçüde yapıldığı yörelerdendir. Bu yöreler daha çok tüketim alanlarına yakın alanlardır.

Cevap B

5. Gordion ve Çatalhöyük İç Anadolu Bölgesi'nde tarihsel öneme sahip yerlerdir. Gordion Ankara, Çatalhöyük Konya'da yer alır.

Cevap C

1. Türkiye'de en geniş alanda görülen iklim tipi karasal iklimdir.

Bu durumun ortaya çıkmasında,

- I. bakı,
- II. denize uzaklık,
- III. dağların uzanışı,
- IV. hâkim rüzgâr yönü

gibi faktörlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) II ve III
- D) II ve IV   E) III ve IV

2. Türkiye'nin arazisinin yaklaşık %62'si, eğim değeri %15'in üzerinde sarp ve engebeli bir yapıya sahiptir. Bu arazilerde toprak erozyonuna bağlı olarak toprak örtüsü incelir.

Buna göre, aşağıdaki yörelerden hangisinde toprak örtüsü daha incedir?

- A) Manisa   B) Amasya
- C) Bursa   D) Şanlıurfa
- E) Artvin

Türkiye haritasındaki kentlerden hangisinin nüfusunun fazla olmasında hem sanayi hem de tarım faaliyetleri etkili olmuştur?

- A) Antalya   B) Bursa   C) İstanbul
- D) İzmit   E) Rize

4. Türkiye'de son yıllarda gelişen turizm etkinlikleri arasına yaylacılık ve tracking adı verilen dağ yürüyüşü sporu girmiştir. Özellikle yüksek dağlık alanlar, bol oksijenli temiz hava ve yüksek dağ çayırları bu turizmin doğal ortamıdır.

Buna göre, aşağıdaki yörelerden hangisinde bu tür turizm etkinliklerinin gelişmesi beklenemez?

- A) Antalya
- B) Doğu Karadeniz
- C) Ergene
- D) Batı Karadeniz
- E) Adana

5. **Doğu Anadolu Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ile karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi Doğu Anadolu Bölgesi için söylenecek bir yargı olamaz?**

- A) Kış sıcaklık ortalamaları daha düşüktür.
- B) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süreleri daha uzundur.
- C) Makineli tarımın yaygınlığı daha sınırlıdır.
- D) Kapalı havzalar daha geniş yer kaplar.
- E) Nüfus yoğunluğu daha düşüktür.

1. Denize uzaklık ve dağların uzanışı gibi nedenlerden dolayı Türkiye’de en geniş alanda görülen iklim tipi karasal iklimdir.

Cevap C

4. Ergene Yöresi Marmara Bölgesi’nin yer şekilleri en sade olan bölümüdür. Dağlık alanlarda yürütülen tracking gibi doğa sporları için uygun koşullara sahip değildir.

Cevap C

2. Sorunun mantığında eğimli arazilerde toprak örtüsünün ince olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle seçeneklerde verilen yörelerden eğim değeri fazla olanı bulmak gerekir. Artvin verilen seçeneklerde dağlık ve engebeli arazi yapısıyla bilindiği için toprak örtüsü daha incedir.

Cevap E

İklimayncılık

3. Bursa şehri, Marmara Bölgesi’nin düzlük yapısı nedeniyle (ovaların varlığı) önemli tarım alanlarına sahiptir. Aynı zamanda önemli sanayi merkezlerimiz arasında yer almaktadır.

Cevap B

5. Doğu Anadolu Bölgesi’nde kapalı havzaların alanı İç Anadolu Bölgesi’nden daha azdır. Bölgede bulunan akarsuların çoğu fazla sularını denize ulaştırır.

Cevap D

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye kıyılarının özelliklerinden biri değildir?

- A) Ege Denizi'ndeki adalar, epirojenez sonucu sularla örtülen karanın deniz yüzeyinde kalan kısımlarıdır.
- B) Karadeniz kıyıları boyunca yer yer falez, kumsallar ve deltalar oluşmuştur.
- C) İstanbul ve Çanakkale Boğazları gel-git genişliğinin fazla olması sonucunda deniz suları altında kalmış eski vadilerdir.
- D) Ege'de dağların kıyıya dik uzanması nedeniyle kıta sahanlığı geniştir.
- E) Antalya ve Kaş arasında kıyı boyunca yer alan adalar dalmacıya kıyı tipi özelliğindedir.

3.

Yukarıdaki haritada belirtilen güzergâhta yapılan doğa yürüyüşünde rastlanma olasılığı yüksek olan bitki türleri aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Kayın, sığla, kızılçam, çayır
- B) Kayın, gürgen, ladin, sarıçam
- C) Kızılçam, sedir, antropojen bozkır, ladin
- D) Kayın, ladin, sedir, sığla
- E) Meşe, kızılçam, garig, çayır

Yediliklimyayınları

4. Türkiye'de balıkçılığın yeteri kadar gelişmemesinin nedenleri arasında;

- I. zararlı avlanma yöntemleri,
  - II. kıyı kirlenmeleri,
  - III. deniz ürünlerine olan talebin azalması
- gibi faktörlerden hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve II   E) II ve III

2. Tarım alanlarının geniş, tarımda çalışan nüfusun az olduğu illerde tarımsal nüfus yoğunluğu az olur.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğu daha azdır?

- A) Gümüşhane   B) Yalova
- C) Trabzon   D) Artvin
- E) Adana

5. Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni diğer bölgelerden ayıran en belirleyici özelliktir?

- A) Yüz ölçümünün küçük olması
- B) Kış yağışları oranının fazla olması
- C) Tarım topraklarının geniş yer tutması
- D) Platoların geniş yer kaplaması
- E) Yaz aylarında en sıcak bölge olması

1. İstanbul ve Çanakkale Boğazları IV. Jeolojik Zaman'da deniz suyu seviyesinin yükselmesi sonucunda deniz altında kalmış eski akarsu vadileridir. Türkiye iç denizlere sahip olduğu için gelgit genişliği çok azdır.

Cevap C

2. Tarım alanlarının geniş olduğu yerlerde tarımsal nüfus yoğunluğu azdır. Adana yöresinde düz ve engebesiz alanlarda tarım alanları oldukça geniştir. Tarımda çalışan insan sayısının da çok fazla olmaması (makinelî tarımın yaygın olması) tarımsal nüfus yoğunluğunun az olmasına neden olur.

Cevap E

3. • Haritada belirtilen güzergâhta yağış fazla, yağış rejimi düzenli, bağıl nemi yüksek Karadeniz iklimine uyum sağlamış bitki türleri görülür.
- Kayın ve gürgen Karadeniz ikliminde görülen yayvan yapraklı orman ağaçlarıdır.
- Çamgillerden olan ladin ve sarıçam soğuğa dayanıklı oldukları için Karadeniz'de yüksek kesimlerde görülebilir.
- Sığla ağacı Muğla yöresinde görülen endemik bir türdür.
- Kızılcım ve sedir ise Akdeniz iklim bölgesinde görülür.

Cevap B

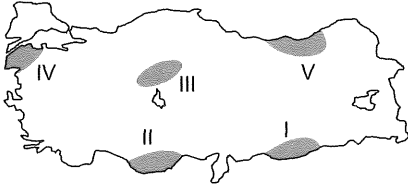
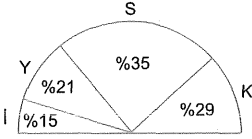
4. Üçüncü öncülde deniz ürünlerine olan talebin azalması faktörü balıkçılığın gelişmemesine neden değildir. Çünkü son yıllarda değil genel olarak ülkemizde balık tüketim alışkanlığı fazla değildir. Eskiden tüketim fazlaydı ve son yıllarda tüketim ciddi azalma yaşadı, gibi bir durum söz konusu değildir.

Cevap C

5. Seçeneklerde "yaz aylarında en sıcak bölge olması" özelliği Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni diğer bölgelerden ayıran en belirleyici özelliktir.

Cevap E

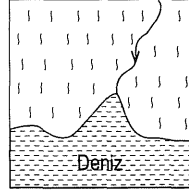
1.

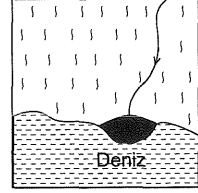
Yukarıda yağışın mevsimlere göre dağılımı verilen grafik haritadaki taralı alanların hangisine aittir?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2.

Şekil I

Şekil II

Türkiye kıyılarında Şekil I'deki gibi oluşumlara rastlanmazken Şekil II'deki gibi oluşumlar yaygın olarak gözlenir.

Yukarıdaki durumun doğmasına neden olan etkenler arasında;

- I. akarsu uzunluklarının farklı olması,
- II. gelgit olayının az görülmesi,
- III. akarsu rejimlerinin düzensiz olması,
- IV. akarsu havzalarındaki yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi

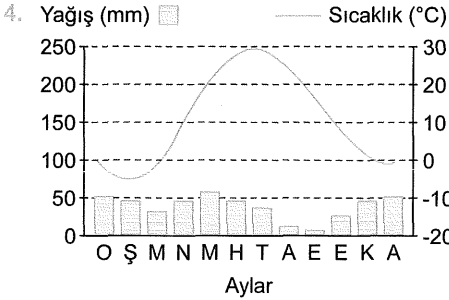
durumlarından hangileri yer alır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV
C) II ve IV   D) I, III ve IV
E) II, III ve IV

3. I. Kişi başına düşen gelir azdır.
 II. Endüstri yatırımları azdır.
 III. Yüz ölçümü küçüktür.
 IV. Nüfus yoğunluğu fazladır.
 V. Büyük kentlere göç fazladır.

Türkiye’de yüksek doğum oranına sahip bir yer için yukarıda verilenlerden hangileri kesin olarak söylenemez?

- A) I, II ve III B) II ve V C) III ve IV
 D) IV ve V E) I, III ve V

Türkiye’deki bu yörenin sıcaklık ve yağış grafiğine bakılarak aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin daha zor yetişmesi, nedeni ile birlikte verilmiştir?

- A) Buğday, çünkü yaz kuraklığı ister.
 B) Patates, çünkü soğuklardan zarar görür.
 C) Muz, çünkü tropikal iklim koşulları ister.
 D) Kırmızı mercimek, çünkü uzun yaz süresi ister.
 E) Üzüm, çünkü yaz kuraklığı ister.

5. **Marmara Bölgesi’nde,**

- engebesi fazla,
- nüfus yoğunluğu düşük,
- tarım alanları dar

özelliklerinin tümüne sahip bir yöre için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanayiye bağlı çevre kirliliği fazladır.
 B) Denize kıyısı yoktur.
 C) Ulaşım gelişmiştir.
 D) Hayvancılık ve kerestecilik temel ekonomik faaliyetlerdir.
 E) Deniz turizmi gelişmiştir.

1. Karadeniz ikliminde her mevsim yağış görülür. En çok yağış sonbahar mevsiminde en az yağış ise ilkbahar mevsiminde düşer. Bu nedenle en çok yağışın sonbahar mevsiminde görüldüğü iklim grafiği V nolu alana aittir.

Cevap E

2. Şekil I haliç oluşumunu, Şekil II ise delta oluşumunu göstermektedir. Türkiye'de deltaların varlığı gelgit olayının güçlü olmadığına göstergesidir. Çünkü deltalar gelgit etkinliğinin güçlü olduğu okyanus kıyılarında oluşmaz. Okyanus kıyılarındaki daha çok haliç denilen yeryüzü şekilleri oluşur.

Cevap A

3. Doğum ve ölüm oranlarının yüksek olduğu yerlerde gelişmişlik düzeyi oldukça düşüktür. Buralarda iş imkânlarının da az olması nedeniyle göçler fazladır. Endüstri gelişmemiştir. Kişi başına düşen gelir azdır. Doğum oranları ile yüz ölçümü arasında ilişki kurulamazken, tarımsal nüfus yoğunluğunun da fazla olduğu tarım alanı tam bilinmediği için söylenebilir.

Cevap C

4. Sıcaklık 0 derecenin altına düşmüştür yani karasallığın belirgin olduğu bir alandır. Bu nedenle tropikal iklim şartlarında yetiştirilen muz bu alanda yetiştirilemez.

Cevap C

5. Marmara Bölgesi'nin engebesi fazla, nüfus yoğunluğu ve sanayisi az, tarım alanları dar olan bölümü Yıldız Dağları'dır. Hayvancılık ve kerestecilik faaliyetlerinin Yıldız Dağları ve çevresinde temel ekonomik faaliyet olduğu söylenebilir.

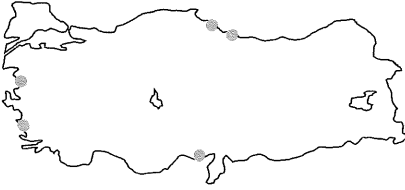
Cevap D

1. Orman katının üst sınırından daha yüksek kesimlerde (2000 m ve üstü) renkli çiçekler ve uzun boylu otlar bakımından zengin bir alpin bitki örtüsü görülür. Bu bitkilerin görüldüğü yerler, ilkbahar ve yaz aylarında sisin ve yağışların etkisiyle çiçeklerle kaplı yeşiller hâlindeyken sonbahar ve kış aylarında karlarla kaplıdır.

Yukarıda anlatılan bitki topluluğunun ülkemizde görüldüğü dağ örneği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yunt Dağı   B) Yıldız Dağları
C) Samanlı Dağı   D) Kaçkar Dağı
E) Işıklar Dağı

2. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin ovalarından bazılarının dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre, dağılışı yapılan ovalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Oluşum yönüyle delta ovalarıdır.
B) Dalga aşındırma gücü zayıftır.
C) Verimli tarım alanlarıdır.
D) Akarsu erozyonu sonucunda oluşmuşlardır.
E) Zamanla büyümeleri doğal çevreyi bozucu etki yapar.

3. Türkiye'de 15-64 yaş (olgun nüfus) grubuna ilişkin,

- I. Toplam nüfus içindeki payı en fazla olan nüfus kitlesidir.
II. Bu nüfus kitlesi içindeki çalışan kadın sayısı giderek azalmaktadır.
III. İşsizlik, olgun nüfus içindeki aktif nüfusun en önemli sorunudur.

özelliklerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

4. Türkiye'nin ihracatında son yıllarda meydana gelen artışın temel nedeni aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak açıklanabilir?

- A) Ham madde satımının artması
B) Tarım alanlarının genişlemesi
C) Endüstri tesislerinin artması
D) Mera hayvancılığının artması
E) Nüfus miktarının artması

5. Akdeniz Bölgesi'nde Antalya yıllık 1052 mm yağış alırken aynı bölgede yer alan Adana 647 mm yağış almaktadır.

Bölgede söz konusu yörelerin yağış miktarlarındaki farklılığın temel sebebi aşağıdakilerden hangisine dayanabilir?

- A) Kış sıcaklık ortalamalarının farklı olmasına
B) Ekvator'a olan uzaklıklarının farklı oluşuna
C) Buharlaşıma miktarının farklı olmasına
D) Jeolojik yapının değişiklik göstermesine
E) Dağların yükselti ve kıyı çizgisine uzaklığının farklı olmasına

1. Türkiye'de alpin bitki örtüsüne genelde 2100 m'nin üstündeki dağlarda rastlanır. Seçeneklerde verilen dağlardan Kaçkar Dağı (3932 m) dışındakilerin bu yükseltiye sahip olmaması alpin bitki örtüsü görülmesini mümkün kılmamıştır.

Cevap D

2. Haritada dağılışı yapılan ovalar deltalardır. Deltalar akarsu erozyonu sonucu oluşarak zamanla büyürler. Delta ovalarının büyümesi doğal çevre üzerinde bozucu etki yapmaz. Bu durum normal koşullar içinde devam eden doğal bir işleyişin sonucudur. Bilakis delta ovaları ekosistem açısından ülkemizin önemli alanlarıdır.

Cevap E

3. Türkiye nüfusunun en önemli özelliği genç ve dinamik bir yapıya sahip olmasıdır. Ülkemizde TÜİK verilerine göre toplam nüfus içinde %67,8 ile en fazla pay olgun nüfusa aittir. Bu nüfus kitlesinin fazla olmasına karşın istihdam olanaklarının sınırlı kalması işsizlik sorununun öne çıkmasına yol açmıştır. Olgun nüfus içinde kadınların iş hayatına atılması giderek azalmamış, aksine artmıştır.

Cevap E

4. Türkiye'de son yıllarda ihracatın belirgin şekilde artması endüstrinin giderek gelişmesinin sonucudur.

Cevap C

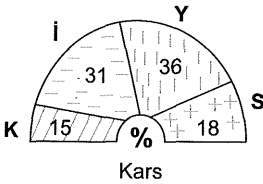
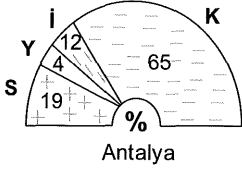
5. Antalya ve Adana illerinin yıllık yağış tutarının farklı olmasına yol açan en temel etken yer şekilleridir. Adana ilinde dağlar kıyıya daha uzak olduğu için Antalya iline göre az yağış almaktadır.

Cevap E

1. Aşağıdaki grafiklerde Türkiye’de iki kent merkezindeki yağışın mevsimlere göre oransal dağılışı gösterilmiştir.

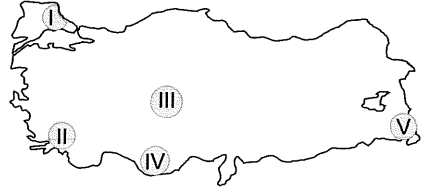

Buna göre bu iki kent ile ilgili,

- I. yağış miktarları,
  - II. yağış rejimleri,
  - III. yağış türleri,
  - IV. yağışın en fazla düştüğü ay
- bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) II ve IV

2. Aşağıda verilen Türkiye haritasında bazı seyrek nüfuslu alanlar gösterilmiştir.

Numaralarla işaretli alanlardan hangisinin تنها nüfuslu olması diğerlerinden farklı bir nedene dayanır?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

3. Türkiye’yi yatırım alanı olarak belirleyen çok uluslu bir şirket grubu kuracakları bazı tesisleri ve kentleri aşağıdaki gibi belirlemiştir.

- I. Erzurum - Şeker fabrikası
- II. Denizli - Termal otel
- III. Sivas - Demir-çelik fabrikası
- IV. Ankara - Tekstil fabrikası

Buna göre yatırımcının hangi kentte kuracağı tesiste ham madde koşulları etkili olmamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III
C) Yalnız IV   D) II ve IV
E) III ve IV

4. Türkiye tarımında hâlen insan ve hayvan gücünden yararlanılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bunun nedenlerinden biri olamaz?

- A) Sulanabilen alanların az olması
- B) Kırsal kesimde iş gücünün ucuz olması
- C) Makine fiyatlarının pahalı olması
- D) Engebeli tarım alanlarının olması
- E) Küçük parçalar şeklinde tarım alanlarının bulunması

5. Türkiye’de bor yataklarının çıkarıldığı iki bölge aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Akdeniz - Karadeniz
- B) İç Anadolu - Doğu Anadolu
- C) Marmara - Ege
- D) Akdeniz - Güneydoğu Anadolu
- E) Ege - Doğu Anadolu

1. Grafiklere bakılarak iki kent ile ilgili öncülerde verilen özelliklerden yağış türleri hakkında yorum yapılamaz. Yağışın dağılışı aylara göre verilmediği için yağışın en fazla düştüğü ay bilinemez. Yağış dağılışı oransal olarak verildiği için toplam yağış miktarına ulaşamaz. Buna göre grafiklere bakılarak sadece yağış miktarının mevsime dağılışı olan yağış rejimi bilinebilir.

Cevap B

2. Haritada gösterilen alanlardan I, II, IV ve V numaralı alanların seyrek nüfuslu olmaları dağlık ve engebeli olmaları ile ilgilidir. Ancak III numaralı alanın dezavantajı diğerlerinden farklı olarak yağışsız kurak bir iklimsel probleme dayanmaktadır.

Cevap C

3. Erzurum - Şeker fabrikası
Sivas - Demir-çelik fabrikası
Denizli - Termal tesisler
gibi yatırımların yapılması ham madde-
nin veya kaynağın buralarda bulunması-
nın bir sonucudur.

Cevap C

4. Türkiye tarımında insan ve hayvan gücüne duyulan ihtiyaç devam etmektedir. Bu durumun nedenleri yer şekillerinin maki-
neli tarıma uygun olmaması, makine ve yedek parça fiyatlarının pahalı olması, kırsal kesimde iş gücünün ucuz olması ile tarım alanlarının parçalı olmasıdır. Sulanabilen alanların az olması, makine kullanımını azaltmaz.

Cevap A

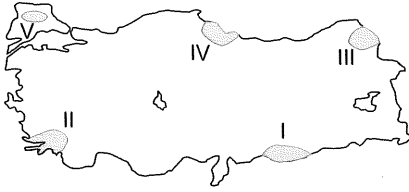
5. Türkiye'de bor madeni Susurluk, Bigadiç (Balıkesir), Mustafa Kemal Paşa (Bursa) ve Emet'te (Kütahya) çıkarılır. Bu yerler ise Marmara ve Ege bölgelerinde yer alır.

Cevap C

1. Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'de birçok akarsuyun akımında yükselmelerin ilkbahar aylarında olması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Havzalarının açık olmasıyla
- B) Kar erimelerinin etkili olmasıyla
- C) Akarsu rejimlerinin düzenli olmasıyla
- D) Farklı kaynaklardan beslenmeleriyle
- E) Akarsu akış hızlarının fazla olmasıyla

2.

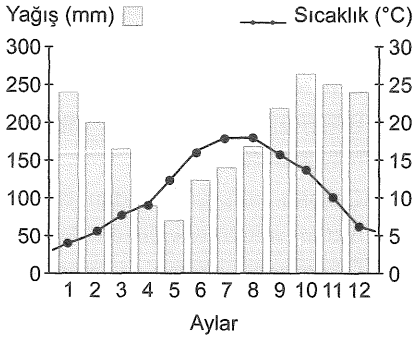
Yukarıdaki Türkiye haritasında taralı alanları verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yıllık sıcaklık ortalaması I numaralı alanda en yüksektir.
- B) II numaralı alan bulunduğu bölgenin en çok yağış alan yeridir.
- C) Ocak ayında en düşük sıcaklık III numaralı alanda görülür.
- D) V numaralı alanda gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark fazladır.
- E) IV numaralı alanda kıyı ile iç kesimler arasındaki iklim farkı azdır.

3. Türkiye'nin nüfusuyla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Genç nüfus oranı yaşlı nüfus oranından fazladır.
- B) Marmara ve İç Anadolu Bölgelerinde kent nüfus oranı yüksektir.
- C) Ülkemizin toplam nüfus miktarı 80 milyonun üstündedir.
- D) Çalışan nüfusun yarısından daha azı hizmet sektöründe çalışmaktadır.
- E) Ülkemizde okuma yazma oranı %90'ın üstündedir.

4. Aşağıdaki grafikte Türkiye'deki bir bölgenin aylık ortalama ve yağış değerleri verilmiştir.

Grafikte verilen iklim koşulları göz önüne alındığında;

- I. mısır,
- II. ayçiçeği,
- III. şeker pancarı,
- IV. fındık

tarım ürünlerinden hangilerinin yörede yaygın olarak yetiştirilmesi uygun değildir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

5. İklim özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki illerin hangisinde en sıcak ay ile en soğuk ay arasındaki sıcaklık farkının en fazla olması beklenir?

- A) Malatya
B) Elâzığ
C) Erzurum
D) Kars
E) Van

1. Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz akarsu havzalarında yüksek dağlar geniş yer kaplar. Bu nedenle kaynağını bu yüksek dağlardan alan akarsular daha çok kar sularıyla beslenir. Akarsuların akımları da ilkbaharda yükselir.

Cevap B

2. Türkiye haritasında taralı alanlar incelendiğinde şu sonuçlar ortaya çıkar:

I numaralı alanda yıllık sıcaklık ortalaması en yüksektir.

II numaralı alan Ege Bölgesi'nin en yüksek yağış alan yeri olan Muğla Menteşe Yöresi'dir.

IV numaralı alan Orta Karadeniz'dir. Dağların denize uzak ve alçak olması nedeniyle kıyı ile iç kesimler arasındaki iklim farkı azdır. Ocak ayında en düşük sıcaklıklar yükselti ve karasallık nedeniyle III numaralı alanda görülür (Erzurum - Kars).

V numaralı alanda (Trakya yöresi) ise yükselti fazla olmadığından gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark azdır.

Cevap D

3. Türkiye'de TÜİK verilerine bakıldığında; Çalışan nüfusun yarısından fazlası hizmet sektöründe çalışmaktadır.

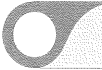
Cevap D

4. Verilen grafikte yağışın aylara göre dağılımı daha düzenli, yaz kuraklığı belirgin değil ve bulutluluk oranı yüksektir, güneşlenme süresi kısa olduğu için bu yörede ayçiçeği ve şeker pancarı tarımı gelişemez.

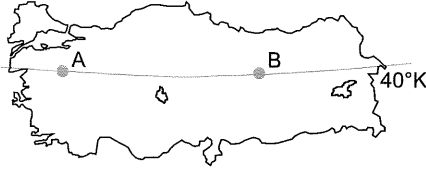
Cevap D

5. Erzurum yükseltinin fazla, karasallığın şiddetli olması nedeniyle yıllık sıcaklık farkının en fazla olduğu iller arasında yer alır.

Cevap C

1. Aşağıdaki Türkiye haritası üzerinde gösterilen A ve B merkezlerinde dağların güneye bakan yamaçları daha çok ısınır.

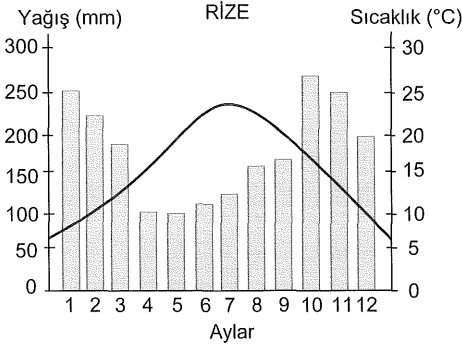
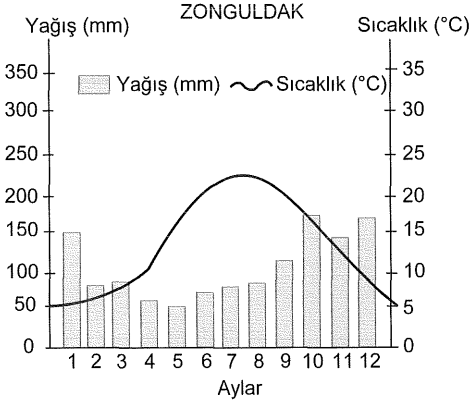
A ve B merkezlerinde ortaya çıkan durumu oluşturan neden, aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

- A) Türkiye'de kuzey sektörlü rüzgârların sıcaklığı düşürmesinde
- B) Tuzluluk oranının Akdeniz'de Karadeniz'den fazla olmasında
- C) Yıl içinde yaşanan gece gündüz süreleri arasındaki farkın kuzeye gidildikçe artmasında
- D) Edirne ile Iğdır illeri arasında yerel saat farkının fazla olmasında
- E) Kalıcı kar başlangıç sınırının güney yamaçlarında daha yüksekte olmasında

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye yer şekillerinin genel özellikleri arasında yer almaz?

- A) Denizin sığ olduğu kıyılarda verimli delta ovaları bulunmaktadır.
- B) Volkanik kökenli dağlar en fazla Güneybatı Anadolu'da yer almaktadır.
- C) Kuzey ve güney kıyılarında genç kıvrımlı sıradağlar bulunmaktadır.
- D) Farklı jeolojik zamanlarda oluşmuş çeşitli arazilere sahiptir.
- E) Batıdan doğuya doğru gidildikçe ovaların yükseltisi artar.

3. Aşağıda Rize ve Zonguldak kentlerinin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafikleri verilmiştir.

Yalnızca bu grafiklere dayanarak, Karadeniz Bölgesi'nin kıyısındaki iklim özelliklerine ilişkin aşağıdaki genellemelerden hangisine varılamaz?

- A) Zonguldak ilinde yıllık yağış miktarı daha azdır.
- B) Aylık sıcaklık ortalamaları 5°C'nin altına düşmemiştir.
- C) Yaz kuraklığı görülmez.
- D) Yıl içinde en sıcak ay ortalaması 30°C'nin üstüne çıkmaz.
- E) En fazla yağışlar ilkbahar aylarında olmuştur.

4. Bir yörenin az nüfuslanmasında yer şekilleri, iklim koşulları ve tarım alanlarının dar olması gibi nedenler etkili olur.

Buna göre, aşağıda verilen yörelerden hangisinde nüfusun az olmasında yukarıda verilen koşulların hepsi etkili olmuştur?

- A) Hakkâri Yöresi
- B) Konya Yöresi
- C) Şanlıurfa Platosu
- D) Ergene Yöresi
- E) Güney Marmara

5. Kümes hayvancılığının özellikle Ege, Marmara ve İç Anadolu'da yoğunlaşmasının temel sebebi nedir?

- A) Büyük pazar konumundaki şehirlere yakın olması
- B) Elverişli iklim şartları
- C) Nitelikli iş gücü potansiyeli
- D) Yolların geçtiği önemli kavşak noktaları olmaları
- E) Tesis kurma maliyetinin düşük oluşu

1. Türkiye dönence dışında Kuzey Yarımküre'de yer alan bir orta kuşak ülkesidir. Kuzey Yarımküre'de yer aldığı için,
- Güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı artırırken kuzeyden gelen rüzgârlar sıcaklığı düşürür.
  - Kuzeye gidildikçe kışın gece süresi, yazın gündüz süresi artmakta bu nedenle yıl içinde yaşanan gece gündüz süreleri arasındaki fark da artmaktadır.
  - Kalıcı kar başlangıç sınırı güney yamaçlarda daha yüksektedir.

Edirne ile Iğdır illeri arasında yerel saat farkının fazla olmasında boylamlarının farklı olması etkili olmuştur.

Cevap D

2. Türkiye'de kıvrımlı sıradağlar ve kırık dağlarla birlikte sönmüş volkanik dağ kütleleri de bulunur. Sönmüş volkanik dağlar daha çok Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde yer alır.

Cevap B

3. Grafikler incelendiğinde Karadeniz kıyısında en fazla yağışların ilkbahar aylarında değil, sonbahar ve kış döneminde gerçekleştiği görülmektedir.

Cevap E

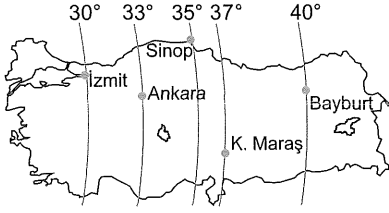
4. Verilen yörelerden Hakkâri'de iklim koşullarının elverişsiz olması, arazinin dağlık yapı göstermesi ve tarım alanlarının dar olması az nüfuslanmasına neden olmuştur. Verilen diğer yörelerde yer şekilleri sade yapı gösterir ve tarım alanları geniştir.

Cevap A

5. Kümes hayvancılığının özellikle Ege, Marmara ve İç Anadolu gibi önemli bölgelerimizde yoğunlaşmasının temel sebebi büyük pazar niteliğindeki şehirlere yakın olmasıdır. Bunun nedeni ise ulaşım maliyeti azlığı ve çabuk ulaştırma, aynı zamanda büyük şehirlerden elde edilecek kazançtır.

Cevap A

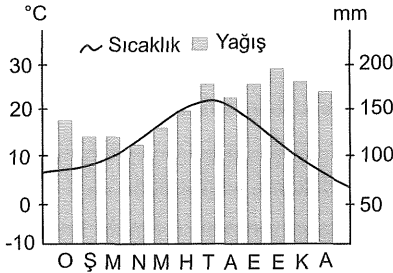
1.

Yukarıdaki haritada boylam dereceleri verilen kentlerden hangisinin yerel saati daima diğerlerinden daha ileridir?

- A) İzmit B) Ankara
C) Sinop D) Kahramanmaraş
E) Bayburt

2. Aşağıda Türkiye’de görülen bir iklim tipine ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Buna göre, yukarıdaki grafiğin ait olduğu iklim tipi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) En yüksek sıcaklıklar yaz aylarında görülür.
B) En fazla yağış sonbahar mevsiminde düşmektedir.
C) Bitki örtüsü kışın yaprağını dökme-yen yayvan ve iğne yapraklı ağaçlardan oluşan karışık ormanlardır.
D) Yağış en az ilkbahar aylarında düşer.
E) Ülkemizde yaz mevsiminde güneşlenme süresinin en fazla olduğu iklim tipidir.

3. – Boğaz vadi
– Şiddetli akarsu erozyonu
– Rafting sporuna uygunluk
– Elektrik üretimine elverişlilik

Yukarıda verilen özellikleri aşağıda verilen akarsu havzalarından hangisinde görmek zordur?

- A) Çoruh B) Köprüçay
C) Manavgat D) Susurluk
E) Göksu

4. Türkiye nüfusunun genel özellikleri ve gelişme düzeyi düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisindeki artışın sürekli olduğu söylenemez?

- A) Nüfus yoğunluğu
B) Nüfus miktarı
C) Nüfus artış hızı
D) Eğitim düzeyi
E) Yaşlı nüfus oranı

5. Aşağıdakilerden hangisinde verilen ürünlerin tamamı Türkiye’nin ihracat (dış satım) ürünlerinden oluşmaktadır?

- A) Krom, cam, mobilya, pamuk
B) Bakır, seramik, optik aletler, uçak
C) Makine ve ulaştırma araçları, petrol, gübre
D) Tropikal kökenli ürünler, yün, tiftik, ipekli dokuma
E) Seramik, yaş meyve, kimyasal ürünler, muz

1. Bayburt şehri ülkenin en doğusunda yer aldığı için yerel saati daima ileridir.

Cevap E

2. Grafikte sıcaklık ve yağış değerleri verilen iklim tipi Karadeniz iklimidir. Güneşlenme süresi ile yağış miktarı ve bulutluluk oranı arasında ters orantı bulunmaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde her mevsim yağış ve bulutluluk oranı yüksek olduğu için güneşlenme süresi en azdır.

Cevap E

3. Çoruh, Köprüçay, Manavgat ve Göksu Nehirleri dağlık alanlarda aktıklarından verilen özellikleri taşır. Susurluk Nehri ise Güney Marmara'nın alçak ve düzlük arazilerinde akış gösterdiğinden verilen özellikleri taşımaz.

Cevap D

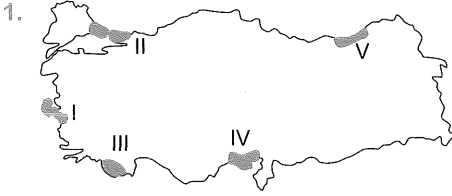
4. Türkiye gelişmekte olan bir ülke olduğu için nüfus artış hızı 1985'ten bu yana genel olarak azalma eğilimindedir. Fakat 2012 yılından sonra gelecekte yaşlı nüfus oranının artabileceği kaygısıyla nüfus artışı yönünde politikalar uygulanmıştır. Buna göre Türkiye'de nüfus artış hızının sürekli olduğu söylenemez.

Cevap C

5. Ülkemizin ihraç ettiği ürünlerin başında;
- kıymetli ve yarı kıymetli taşlar
  - dokuma ve tekstil ürünleri
  - tarım ürünleri (pamuk, fındık, tütün, baklagil, kuru ve yaş meyve, bitkisel yağlar)
  - makine ve ulaşım araçları
  - ipekli dokuma ve giyim sanayi
  - bazı dayanıklı tüketim malları (TV, buzdolabı...)
  - madenler (mermer, krom, bakır, traveren, cıva, demir, tuz, bor...)
  - mobilya, cam, çimento ve seramik ürünleri gelir.

A seçeneğinin tamamı ihraç ürünleri arasında yer alır.

Cevap A

Türkiye’de iklimin ılıman ve yağışın bol olduğu yerlerde nüfus genel olarak yoğundur.

Yukarıda işaretlenen yerlerden hangisi bu anlatıma uymayan bir yöredir?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. Türkiye’nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi engebeli ve yüksek olmasının bir sonucu değildir?

- A) Ekili dikili arazi oranının az olması
B) Gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki farkın fazla olması
C) 3. Jeolojik Zaman ile 4. Jeolojik Zaman’ın başında bugünkü görünümünü kazanmış olması
D) Kara yolu birim maliyetinin yüksek olması
E) Akarsuların denge profiline ulaşmamış olması

3. Türkiye’de bir yerleşim biriminin ticari yönden gelişmesi üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha az olur?

- A) Ağır sanayi tesis sayısının fazla olması
B) Kara ve demir yolları kavşağında olması
C) Turizm merkezi özelliğinde olması
D) Kış sıcaklıklarının yüksek olması
E) Ekonomik değeri yüksek tarım ürünlerini üretmesi

Haritada gösterilen merkezlerle aşağıdaki sanayi kolları eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Uçak
B) Petrol rafinerisi
C) Konserve
D) Sigara
E) Ferro-krom işletmesi

5. Türkiye’de küçükbaş hayvancılığın yaygın olduğu bölgelerden biri de İç Anadolu Bölgesi’dir.

Yukarıdaki durum ile yakından ilişkili olan neden aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Hayvancılığın geleneksel olarak yapılması
B) Bozkır bitki örtüsünün yaygın olması
C) Kış aylarındaki yağış biçiminin kar şeklinde olması
D) Tarım alanlarının geniş olması
E) Küçükbaş hayvan ürünlerine olan talebin fazla olması

1. Haritada III numara ile gösterilen Teke Yarımadası kıyılarında yağış fazla ve iklim koşulları uygun olduğu hâlde engebeli yer şekilleri ve karstik arazinin elverişsizliği gibi faktörler nedeniyle yöre yoğun nüfuslanmamıştır.

Cevap C

2. Türkiye’de engebe ve yükselti fazla olduğu için;

- Ekili dikili arazi oranı az,
- Gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark fazla,
- Ulaşım zor, yol yapım maliyeti yüksek,
- Akarsu yatak eğimleri fazla, akış hızları yüksek, denge profiline ulaşmamışlardır.

Cevap C

3. Bir kentin ticari olarak gelişmesi sanayi yoğunluğu ve çeşitliği, ulaşım imkânları, tarım, turizm gibi faaliyetlerinin gelişmiş olması ile ilişkilidir. Ancak kıyıda olması, yaz sıcaklığı ve kış sıcaklığının ticari fonksiyonun gelişmesinde etkisi azdır.

Cevap D

4. Ferro-krom Antalya, uçak Eskişehir, konserve Çanakkale, petrol rafinerisi Kırıkkale’de bulunur. Ancak verilen şehirlerde sigara fabrikası bulunmamaktadır.

Cevap D

5. Küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin yaygın olduğu yerlerde bozkır bitki örtüsü hâkimdir. İç Anadolu Bölgesi’nde bozkır örtüsü küçükbaş hayvancılığın yaygın olmasında belirleyici olmuştur.

Cevap B

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında yaklaşık aynı meridyen üzerinde bulunan yerleşim merkezlerinden hangisi Dünya'nın kendi etrafındaki eksen hareketiyle daha fazla mesafe katetmektedir?

- A) Hatay   B) Osmaniye
C) Kayseri   D) Amasya
E) Samsun

2. Türkiye'de çeşitli iklimlerin görülmesi aşağıdakilerden hangisini en az etkiler?

- A) Toprak türlerini
B) Akarsuların rejim özelliklerini
C) Ormanın dağılışını
D) Tarımsal ürün çeşitliliğini
E) Dağların uzanış doğrultusunu

3. Türkiye göllerine ilişkin aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Çıldır, İznik Göllerinin suları tatlıdır.
B) Tortum, Kovada Göllerinden elektrik üretilir.
C) Uzungöl, Abant Göllerinden turizm amaçlı yararlanılır.
D) Van Gölü'nden ulaşım alanında yararlanılır.
E) Batıdan doğuya doğru göl sularının tuzluluğu azalır.

4. Aşağıdakilerden hangisi yurdumuzda kırsal nüfusun fazla olduğu yörelerden biri değildir?

- A) Çarşamba Ovası
B) Konya Ovası
C) Niksar Ovası
D) Muş Ovası
E) Dilovası

5. Aşağıda verilen Türkiye'deki turizm değerlerinden hangisi daha çok son yıllarda gelişme göstermeye başlamıştır?

- A) Kış turizmi
B) İnanç turizmi
C) Yat turizmi
D) Golf turizmi
E) Av turizmi

1. Dünya dönerken paralel çevre uzunluğunun fazla olduğu yerlerde daha fazla mesafe katedilmektedir. Bu nedenle Türkiye'de Ekvator'a daha yakın olan Hatay'da paralel çevre uzunluğu daha fazla olduğu için daha fazla mesafe katedilmesi gerekir.

Cevap A

2. Türkiye'de iklimin çeşitli olması toprak, akarsu, orman ve tarım gibi coğrafi unsurlar üzerinde belirleyici etkiye sahiptir. Fakat dağların uzanış doğrultusunun genelde doğu-batı doğrultulu olması iklim çeşitliliği yaşanmasında sonuç değil, bir neden olarak düşünülmelidir.

Cevap E

3. Türkiye'de göllerin tuzluluğunun batıdan doğuya doğru düzenli azaldığı söylenemez. Bunun nedeni göl sularının kimyasal özelliğinin yükselti dışında başka faktörlerden de etkilenmesidir.

Cevap E

4. Dilovası İzmit'in (Kocaeli) bir ilçesi olup sanayi yoğunluğuna bağlı olarak kentsel nüfusun daha fazla olduğu bir yerdir.

Cevap E

5. Ülkemizde özellikle Antalya, Muğla, İstanbul gibi kentlerde son yıllarda hizmete giren tesislerle oluşan yeni turizm alanı golf turizmidir.

Fakat seçeneklerde belirtilen diğer turizm değerleri ülkemizde çok önceden bilinen ve öne çıkan turizm değerleridir.

Cevap D

1. Türkiye’de geniş ve yüksek düzüklerin bulunması aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Sönmüş volkan dağların bulunması
- B) Yarımada özelliğinde olması
- C) Yakın jeolojik devirlerde toptan yükselmeye uğraması
- D) Alp-Himalaya dağ sistemi üzerinde yer alması
- E) Kuzey ve güney bölgelerinde dağların kıyı şeridinde paralel uzanması

2.

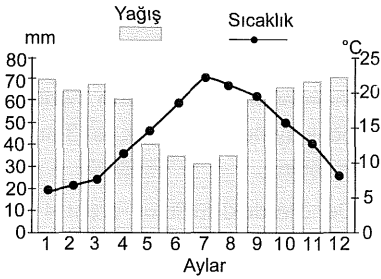
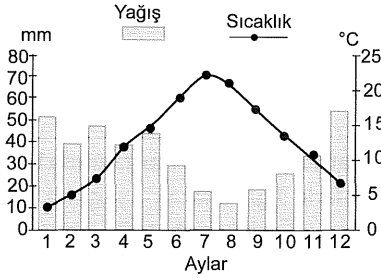

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yörelerle ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Güneş karşısından en hızlı 2 numaralı yöre geçer.
- B) Yer çekimi 3’te en fazladır.
- C) İndirgenmiş bir izoterm haritasında ocak ayında en soğuk yer 3 numaralı yöredir.
- D) Denizlerdeki tuzluluk oranı 4 numaralı bölgede 3’ten fazladır.
- E) Kıyı uzunluğu ve plaj zenginliği 4’te en fazladır.

3. Aşağıda, aynı bölümde yer alan iki merkeze ait aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafikleri verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu grafiklerden çıkarılabilecek bir sonuçtur?

- A) İki merkezin de aylık sıcaklık ortalamaları 25°C'yi geçmemiştir.
 B) İki merkezde de kışın daha çok kurağı görülmektedir.
 C) İki merkezin de yıllık yağış tutarı aynıdır.
 D) İki merkezde de yıllık sıcaklık farkları aynıdır.
 E) İki merkezin de buharlaşma koşulları aynıdır.

4. Aşağıda verilen köy altı yerleşmelerinden hangilerinin kalıcı yerleşmeler arasında olduğu söylenebilir?

- A) Kom - Mezra
 B) Divan - Yayla
 C) Yayla - Mahalle
 D) Ağıl - Kom
 E) Çiftlik - Divan

5. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de sanayi kuruluşlarının yeri belirlenirken göz önüne alınması gereken faktörlerden biri değildir?

- A) Ham maddeye yakınlık
 B) Kara, demir yolu ve deniz ulaşımının gelişmişliği
 C) Enerji üretim merkezlerine yakınlık
 D) Su kaynaklarına yakınlık
 E) İş gücü sağlamada kolaylık

1. Türkiye'de geniş ve yüksek düzlüklerin bulunması yakın jeolojik zamanda aşınmış düzlüklerin epirojenik hareketler sonucunda toptan yükselmesinin bir sonucudur.

Cevap C

2. Türkiye'nin ocak ayı indirgenmiş izoterm (eş sıcaklık) haritasındaki en soğuk yer enlem, karasallığın ve Sibirya'dan gelen soğuk hava akımlarının etkisiyle Erzurum-Kars yöresidir. Fakat 3 numaralı yöreler Sinop-Kastamonu illerinin kıyı kesiminde ocak ayında denizellik etkisiyle kışlar ılıktır.

Cevap C

3. İki merkeze ait aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiklerine bakıldığında aylık sıcaklık ortalamalarının 25 °C'yi geçmediği görülmektedir.

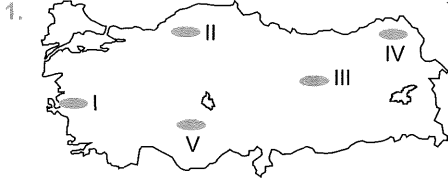
Cevap A

4. Köy altı yerleşmeleri çeşitli nedenlerle köylerden ayrılanların kurduğu ve köyden daha küçük yerleşmelerdir. Köy altı yerleşmelerinden kom, yayla, oba, ağıl, dam gibi yerleşmeler geçici; çiftlik, mezra, divan gibi yerleşmeler de kalıcı yerleşmelerdir.

Cevap E

5. Endüstri kuruluşlarının yeri belirlenirken ham madde, ulaşım, iş gücü sağlama kolaylığı ve su kaynaklarına yakın olması gerekir. Günümüzde enerji nakil hatlarıyla elektrik taşınabildiği için, ayrıca petrol ve doğal gaz da boru hatlarıyla taşındığı için sanayi tesislerinin enerji üretim merkezlerinin yakınında kurulması zorunlu değildir.

Cevap C

Ülkemizde uzun boylu çayır örtüsünün altında oluşan koyu renkli, organik madde bakımından zengin olan toprak, çernozyom toprağıdır.

Yukarıda taralı olarak belirtilen yörelerden hangisi bu toprak türü açısından daha zengindir?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. **Aşağıdaki ovaların oluşum özellikleri göz önüne alındığında hangisi bir graben içine yerleşmiş ovadır?**

- A) Ergene Ovası
B) Erbaa Ovası
C) Antalya Ovası
D) Manisa Ovası
E) Harran Ovası

3. **Aşağıdaki şehirlerden hangisinin nüfuslanması Marmaris'teki nüfuslanmadan farklı bir nedene dayalı olarak açıklanabilir?**

- A) İskenderun
B) Kuşadası
C) Didim
D) Alanya
E) Side

4. Türkiye'de kesilen hayvan başına elde edilen toplam et miktarı çok düşüktür.

Aşağıdakilerden hangisi et verimini artırmak için alınması gereken önlemlerden biri değildir?

- A) Hayvan soylarının ıslah edilmesi
B) Besi ve ahır hayvancılığının geliştirilmesi
C) Besin değeri yüksek yem üretim ve tüketiminin artırılması
D) Büyük kentler çevresinde mera hayvancılığının yaygınlaştırılması
E) Mera alanlarının ıslah edilmesi

5. Ege Bölgesi'nde dağların kıyıya dik uzanmasına bağlı olarak kıyıda görülen iklim tipi biraz daha içerilere kadar sokulabilmiştir.

Buna göre,

- I. Denizli'de maki türlerine rastlanması,
II. Turunçgil tarımının kıyıda biraz daha içerilerde yapılabilmesi,
III. Turizmin gelişmesi,
IV. Nüfusun daha çok kıyıda toplanması

verilenlerden hangileri Ege Bölgesi'nin kıyısında etkili iklim şartlarının içerilere kadar da görüldüğünün kanıtı olarak ileri sürülebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II
C) I ve II   D) I, II ve III
E) I, III ve IV

1. Ülkemizde yüksek kesimlerde bulunan çayır örtüsünün öne çıktığı yöre, Erzurum-Kars Yöresi'dir. Bu toprak türünün bulunduğu yöre, haritada IV numara ile gösterilmiştir.

Cevap D

2. Batı Anadolu'da horst ve graben oluşumlu arazi yaygın olduğu için graben içinde oluşmuş ovalar bu alanda yaygındır. Bakırçay, Gediz, Küçükmenderes ve Büyükenderes grabenleri içinde oluşan ovalardan biri de Manisa Ovası'dır (Gediz Graben Ovası).

Cevap D

3. İskenderun sanayi nedeniyle nüfuslanmıştır. Çünkü Hatay'da yer alan İskenderun'un nüfuslanmasında demir-çelik fabrikası ve onunla bağlantılı kurulan tesislerin katkısı önemlidir.

Cevap A

4. Türkiye'de kesilen hayvandan et veya sağılan hayvandan süt verimini artırmak için;

- besi ve ahır hayvancılığı geliştirilmesi,
- hayvan soyları ıslah edilmeli,
- yem bitki ekimi artırılmalı,
- mera alanları korunmalı ve ıslah edilmeli,
- hayvan hastalıkları ile mücadele artırılmalıdır.

Cevap D

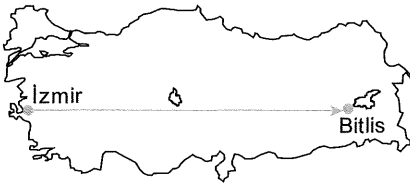
5. Ege Bölgesi'nde,

- Denizli'de maki türlerinin görülmesi,
- kıyıdaki tarım ürünlerinin iç kesimlere kadar sokulabilmesi

kıyıda görülen iklimin iç kesimlerde de görüldüğünü kanıtlamaktadır.

Cevap C

1.

Yukarıdaki haritada İzmir'den Bitlis'e doğru göreceli (özel) konuma bağlı olarak değişen olaylardan hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Yükselti artar.
- B) Sıcaklık azalır.
- C) Nem oranı artar.
- D) Karasallık artar.
- E) Kışlar sert geçer.

2. Bir ilin kendi içinde iklim ve bitki örtüsü bakımından farklılık görülebilir.

Aşağıdaki illerin hangisinde bu farklılık diğerlerine oranla daha belirgindir?

- A) Adana
- B) Kilis
- C) İstanbul
- D) Iğdır
- E) Aydın

3. "Türkiye bugünkü şekline, yakın bir jeolojik zamanda ulaşmıştır." diyen bir gözlemci aşağıdakilerden hangisini bu yargısına kanıt olarak gösterebilir?

- A) Ortalama yükseltisinin fazla olması
- B) Akarsuların denge profiline ulaşmış olması
- C) Akarsuların yatak eğiminin fazla olması
- D) Çok sık ve şiddetli tektonik depremlerin görülmesi
- E) Aktif volkanik dağların olmaması

4. Türkiye'de iç bölgelerdeki kır yerleşmeleri genellikle dağların güney eteklerinde kurulmuştur.

Bu durum yerleşmeyle aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişki ile açıklanabilir?

- A) Bakı
- B) Jeolojik yapı
- C) Yükselti
- D) Enlem
- E) Toprak verimi

5. – Üretim alanı çok geniştir.
– Üretimi Manisa, Denizli, Mersin, Nevşehir, Diyarbakır ve Şanlıurfa çevrelerinde yoğunlaşmıştır.
– İhraç edilen önemli tarım ürünleri arasında yer alır.
– Sanayi alanında ham madde olarak kullanılır.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzüm
- B) Kayısı
- C) İncir
- D) Kanola
- E) Kenevir

1. İzmir'den Bitlis'e doğru denizden uzaklaştığı için ya da başka bir ifadeyle karasallık arttığı için nem oranı azalır.

Cevap C

2. Adana yöresi, seçenekte verilen diğer yörelere göre daha dağlık ve engebelerlidir. Adana ilinin denize bakan kısmında delta ovaları olduğu gibi iç kesimlerinde Toros Dağları'nın uzanış gösterdiği unutulmamalıdır. Yani kıyıya yakın ilçeler ile iç kesimde yer alan (Tufanbeyli, Saimbeyli gibi) ilçeler arasında iklim ve bitki örtüsü farklılığı daha belirgindir.

Cevap A

3. Türkiye yakın jeolojik zamanda oluştuğu için genç araziler yaygın, yükseltisi fazla, çok sık ve şiddetli depremler görülür. Yükseltisi fazla olduğu için de akarsu yatak eğimi fazla ve birçok akarsu denge profilinden uzaktır. Aktif veya sönmüş volkan dağların bulunması genç araziye sahip olması ile ilişkili bir durum değildir.

Cevap E

4. Türkiye'de bakı matematik konumundan dolayı güney yamaçlardır. Bu nedenle güney yamaçlar güneşten daha fazla yararlandığı için daha sıcaktır ve nüfus ve yerleşme yoğunluğu fazladır.

Cevap A

5. Üretim alanı çok yaygın olan, üretiminde Manisa, Denizli, Mersin, Nevşehir ve Diyarbakır gibi kentlerin önde olduğu, ihraç edilen tarım ürünleri arasında yer alan, içki sanayisinde ham madde olarak da kullanılan tarım ürünü üzümdür.

Cevap A

Yukarıdaki haritada işaretli alanlardan hangisinde nüfus artış oranı ile doğum oranı arasındaki fark daha fazladır?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. Karadeniz'in denize dönük yamaçlarında asitli toprakların oluşmasında en önemli neden aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) Hâkim rüzgâr yönünün kara yel olması
B) Gece-gündüz süre farkının az olması
C) Yağış miktarının fazla olması
D) Kayaç çeşitliliğinin olması
E) Arazi eğiminin fazla olması

3. Türkiye'deki dağların genelde doğu-batı yönünde uzanması aşağıda verilenlerden hangisini etkilemez?

- A) Akdeniz ikliminin yayılım alanını
B) Ulaşım ağlarının genelde doğu-batı yönünde olmasını
C) İç kesimlere olan yol yapım maliyetinin fazla olmasını
D) Cephe yağışlarının görülmesini
E) İç kesimlerde karasal iklimin görülmesini

4. Aşağıdaki kentlerden hangisinde sanayinin gelişmesinde tarımsal faaliyetlerin etkisi daha azdır?

- A) Adana
B) İzmir
C) Kırıkkale
D) Bursa
E) Denizli

5. Ülkemizde bazı tarım ürünlerinin yetiştirme alanı iklimle ya da devlet kontrolü ile sınırlandırılmıştır.

Aşağıda verilen ürünlerden hangileri sırasıyla bu duruma örnektir?

- A) Zeytin - Antep fıstığı
B) Muz - Kenevir
C) Haşhaş - Pamuk
D) İncir - Elma
E) Keten - Çavdar

1. II numaralı alan, İstanbul'u göstermektedir. İstanbul'da, **doğum oranı az, fakat aldığı göç nedeniyle nüfus artış oranı çok fazladır.**

Cevap B

2. Karadeniz'de denize dönük yamaçlarda asit karakterli toprakların oluşmasında yağış miktarının fazla olması ve sürekliliği önemlidir. Yağışlarla yere düşen bol miktardaki su, toprağın üst katlarının yıkanmasına neden olur. Bunun dışında ayrıca karbonatlar ve bazı bitki besin maddeleri topraktan tamamen ayrılır. Onun için Karadeniz'in özellikle denize dönük yamaçlarında toprak asitlidir.

Cevap C

3. Ülkemizde cephe yağışlarının görülmesi bulunduğu iklim kuşağına bağlı olarak farklı cephesel hava kütlelerinin karşılaşma alanında olmasıyla ilgilidir (Yani mutlak konum ile ilgilidir.). Dağların uzanış yönüyle ilgili değildir.

Cevap D

4. Kırıkkale silah, petrokimya ve demir-çelik sanayi tesislerinin bulunduğu önemli bir sanayi kentidir.

Cevap C

5. Muz bitkisi iklim konusunda çok seçici olması sebebiyle yetiştirme alanları sınırlıdır. Kenevir bitkisi ise üretiminin kontrol altında tutmak sebebiyle devlet kontrolünde üretilir.

Cevap B

1. Aşağıdaki haritada verilen kentler yaklaşık aynı enlem üzerinde yer alır.

Buna göre, bu üç kentin aşağıdaki özelliklerinden hangisi, yalnız enlem derecelerinin aynı olmasına bağlı olarak ortaya çıkan ortak özellikleri arasında yer almaz?

- A) Aydınlanma sürelerinin aynı olması
- B) Dünya üzerindeki herhangi bir paralele olan uzaklıklarının aynı olması
- C) Üzerlerinden geçen meridyenlerin arasındaki mesafenin aynı olması
- D) Gurup ve tan sürelerinin aynı olması
- E) 21 Mart'ta gece-gündüz sürelerinin aynı olması

2. Karadeniz Bölgesi'nde orman alt sınırı deniz seviyesindeyken Akdeniz Bölgesi'nde orman alt sınırı 800 m'dir.

Bu durumun ortaya çıkmasında bölgelerin hangi özelliğinin farklı olması daha çok etkili olmuştur?

- A) Toprak türlerinin
- B) Jeolojik yapılarının
- C) Dağların kıyıya yakınlığının
- D) Yağış rejimlerinin
- E) Sıcaklık ortalamalarının

3. Aşağıda verilen göllerden hangisi ülkemiz ulaşımı açısından önemli bir yere sahiptir?

- A) Van Gölü
- B) Burdur Gölü
- C) Tuz Gölü
- D) Ulubat Gölü
- E) Sera Gölü

4. Aşağıdaki kıyı kentlerinden hangisi geçmişte küçük bir yerleşim birimiyken turizm etkisiyle gelişip günümüzde birer kent niteliği kazanmış kentlerden değildir?

- A) Silifke
- B) Kemer
- C) Alanya
- D) Marmaris
- E) Bodrum

5. Kayseri ile aşağıdaki il merkezlerinden hangisine kara yolu ulaşımıyla birlikte demir yolu ulaşımı bulunmaktadır?

- A) Antalya
- B) Bursa
- C) Çanakkale
- D) Aksaray
- E) Erzinan

1. 21 Mart tarihinde gece-gündüz sürelerinin aynı olması merkezlerin benzer enlem üzerinde olmasının sonucu değildir. Bu durum farklı enlem üzerinde bulunan kentler için de yine aynıdır. Çünkü ekinoks tarihlerinde Dünya'nın her yerinde gece - gündüz eşitliği yaşanır.

Cevap E

2. Karadeniz ile Akdeniz Bölgesi arasında orman alt sınırının farklılık göstermesinde daha çok yağış rejimlerinin farklı olması etkili olmuştur. Karadeniz Bölgesi'nde yazların kurak geçmemesi, ormanların deniz seviyesinden başlamasının en önemli nedenlerinden biridir.

Cevap D

3. Ülkemizde göllerden ulaşım ve taşımacılık genelde mümkün değildir. Fakat Van Gölü önemli bir istisnadır. Çünkü Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki demir yolu ağı Elâzığ, Bingöl, Muş ve Bitlis illerini geçtikten sonra Van Gölü üzerinden önce Van'a sonra İran'a ulaşmaktadır. Bu nedenle Van Gölü'nün ülke ulaşımına katkısı önemlidir.

Cevap A

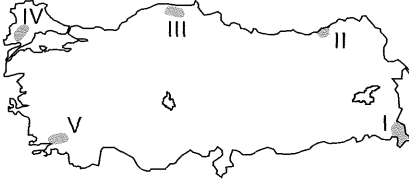
4. Marmaris, Kemer, Alanya ve Bodrum'un gelişmesinde turizm faaliyeti etkilidir. Silifke bir tarım kentidir.

Cevap A

5. Verilen kentlerden Bursa, Antalya, Çanakkale ve Aksaray'a demir yolu ile ulaşım yapılamamaktadır.

Cevap E

1. Bir bölgede tarımda çalışan nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilen nüfus yoğunluğuna tarımsal nüfus yoğunluğu adı verilir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış alanlardan hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğu en azdır?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. Türkiye’de bitki coğrafyası konusunda araştırma yapmak isteyen bir bilim adamı, gittiği yörede defne, zakkum, keçi-boynuzu, yabani zeytin, kermes meşesi gibi türlere rastlamıştır.

Buna göre, bilim adamının araştırma gezisi hangi yörede yapılmış olabilir?

- A) Konya   B) Kırklareli
C) Bolu   D) Ağrı
E) Muğla

3. Batı Anadolu’da dağların kıyı çizgisine dik uzanması aşağıdakilerden hangisini olumsuz etkiler?

- A) Denizin etki alanını
B) Kuzey-güney yönündeki ulaşımı
C) Kıyı turizmini
D) Tarım alanlarının genişliğini
E) Kıyı ile iç kesim arasındaki ticareti

4. Bazı merkezlerin kurulup gelişmesinde ticari fonksiyonunun olması birinci dereceden etkili olmuştur. Bu yapıdaki kente ticaret kenti denir.

Aşağıdakilerden hangisi ticaret kenti olarak nitelendirilecek kentler arasında yer almaz?

- A) Bursa   B) Gaziantep
C) Kayseri   D) Ankara
E) Kocaeli

5. Türkiye’de hayvancılık alanındaki bilgilere ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ham maddesi hayvansal ürünlere dayalı sanayi kolları çeşitlidir.
B) Özel sektörün hayvansal ürünlerin üretimindeki payı artmaktadır.
C) Erzurum-Kars Yöresi’nde büyükbaş hayvancılık yaygın ve temel bir ekonomik faaliyettir.
D) Geçimini hayvancılık ile sağlayan nüfus azalmaktadır.
E) Mera hayvancılığı giderek yaygınlaşmaktadır.

1. Yer şekillerinin sade olduğu yerlerde tarımsal nüfus yoğunluğu genelde düşük olur. Haritada IV numaralı yöre olan Ergene Havzası'nda yer şekillerinin sade olması tarımsal nüfus yoğunluğunun düşük çıkmasında etkili olmuştur.

Cevap D

2. Ülkemizde maki, Akdeniz iklim şartlarına uyum sağlamış 1-2 metre boyundaki küçük ağaç ya da çalılardan oluşan bitki örtüsüdür. Defne, zakkum, keçiboynuzu, yabani zeytin, kermes meşesi gibi türler maki bitki örtüsüne ait türler olarak bilinir. Bu nedenle bilim adamı, araştırma gezisini Akdeniz ikliminin görüldüğü bir ilde yapmıştır. Soruda verilen seçenekler içerisinde Akdeniz ikliminin yaşandığı yer Muğla olduğu için doğru cevap E seçeneğidir.

Cevap E

3. Batı Anadolu'da dağların doğu-batı yönlü kıyı çizgisine dik uzanması kuzey-güney yönlü ulaşımın daha zor olmasına neden olmaktadır.

Cevap B

4. Tarım ve sanayi üretiminin yoğun olduğu kentler aynı zamanda birer ticaret kenti özelliğindedir. Bursa, Gaziantep, Kayseri ve Kocaeli sanayi üretim merkezleri olduğu için ticaret ekonomisi de çok gelişmiş kentlerdir. Ankara fonksiyonel olarak idari kenttir.

Cevap D

5. Türkiye'de hayvancılığın özelliklerine ilişkin,

- Besi hayvancılığı giderek yaygınlaşmaktadır.
- Özel sektörün hayvansal ürünlerin üretimindeki payı artmaktadır.
- Erzurum-Kars Yöresi'nde büyükbaş hayvancılık temel faaliyettir.
- Ham maddesi hayvansal ürünlere dayalı sanayi kolları gelişmektedir.
- Mera hayvancılığından elde edilen et ve süt verimi düşüktür.

maddeleri sayılabilir. Buna göre Türkiye'de mera hayvancılığının giderek yaygınlaştığı doğru değildir.

Cevap E

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yerlerin kırsal kesimlerindeki yerleşmelerde yaygın olarak kullanılan yapı malzemesi aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

I	II
A) Taş	Ahşap
B) Kerpiç	Taş
C) Taş	Kerpiç
D) Ahşap	Kerpiç
E) Ahşap	Taş

2. Rize ve Zonguldak illerinde ocak ayı sıcaklık ortalamasının yüksek, Ankara ve Konya'da ise daha düşük olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Fön rüzgârları
B) Nemlilik
C) Yükselti
D) Ekvator'a uzaklık
E) Dağların uzanışı

3. Türkiye'nin en uzun akarsuyu olan Kızılırmak'ı besleyen iki önemli kolu aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Devrez - Gökırmak
B) Karasu - Murat
C) Porsuk - Ergene
D) Kelkit - Susurluk
E) Aras - Kelkit

4. Aşağıda verilen kentlerden hangisinin gelişiminde orada bulunan bir yer altı kaynağının çıkarılması ve işletilmesi daha çok etkili olmuştur?

- A) Bursa
B) İskenderun
C) Batman
D) Samsun
E) Adana

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında dağılımı gösterilen tarım ürününün özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye'nin iklim ve toprak koşullarına iyi uyum sağlamıştır.
B) Üretim miktarı en fazla Karadeniz Bölgesi'ndedir.
C) Birim alandan elde edilen verim en az Kıyı Ege'dedir.
D) Genel olarak kıyı kesimlerde yetişmektedir.
E) İç kesimlerde üretimi yapılmaz.

1. I numaralı Antalya çevresinde kalkerden dolayı taş,
II numaralı Doğu Karadeniz kıyısında orman örtüsü zengin olduğu için ahşap kırsal kesimlerindeki yerleşmelerde yaygın olarak kullanılan yapı malzemeleridir.

Cevap A

2. Ankara ve Konya illerinin; Ekvator'a yakın olmasına rağmen denizden uzak olması, dağların uzanışından dolayı nemli havanın iç kesimlere sokulamaması, ortalama yükseltinin fazla olması gibi nedenlerle ocak ayı sıcaklık ortalaması Rize ve Zonguldak illerine göre daha düşüktür.

Bu durum, illerin ocak ayı sıcaklık ortalamasında Ekvator'a uzaklığının (enlem) değil, daha çok göreceli konum şartlarının etkili olduğunu göstermektedir.

Cevap D

3. Kızılırmak'ı besleyen en önemli iki kolu Gökırmak ve Devrez'dir. Karasu ve Murat Fırat'ın kolu, Porsuk Sakarya'nın, Ergene Meriç'in, Kelkit ise Yeşilırmak'ın koludur.

Cevap A

4. Batman'ın kent olarak gelişmesi ve kalkınması bölgede çıkarılan petrol ve petrol işletme tesisinin olması ile ilgilidir. Bursa, Adana ve Samsun tarım ve sanayi etkisiyle, İskenderun ise sanayi etkisiyle gelişmiş kentlerdir.

Cevap C

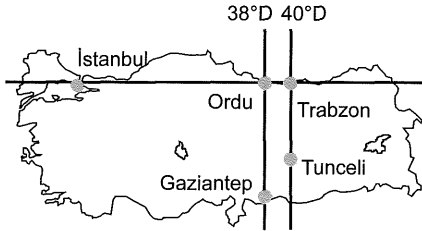
5. Haritada dağılışı yapılan tarım ürününün özelliği genel olarak kıyı kesimlerde yetişmesidir. Çünkü iç bölgelerden bir yer taranmamıştır.

Cevap D

1. Aşağıdaki kentlerden hangisinde yıllık toplam yağış miktarı genellikle 500 mm'nin altındadır?

- A) Erzurum B) Aydın
C) Antalya D) Trabzon
E) Siirt

2.

Yukarıdaki haritada enlem ve boylam değerleri verilen kentlerimizden hangi ikisinde, yıl boyunca öğle vakitleri aynı anda gerçekleşir?

- A) İstanbul - Trabzon
B) Ordu - Trabzon
C) Trabzon - Tunceli
D) Gaziantep - Tunceli
E) Trabzon - Gaziantep

3. Türkiye'de fay hatlarındaki çökme sahalarına suların dolması ile oluşan göller arasında, aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Ulubat Gölü
B) Hazar Gölü
C) Burdur Gölü
D) Iğın Gölü
E) Haçlı Gölü

4. Aşağıdaki ovalardan hangisinin nüfus yoğunluğu daha azdır?

- A) Çarşamba Ovası
B) Adapazarı Ovası
C) Gediz Ovası
D) Amik Ovası
E) Pasinler Ovası

5. Türkiye'de sanayi faaliyetlerinin gelişmesiyle birlikte,

- I. kişi başına düşen enerji tüketimi,
II. turizm geliri,
III. ham madde ithalatı,
IV. kentsel nüfus

durumlarından hangilerinde artış olması beklenmez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız IV D) II ve III
E) III ve IV

1. Türkiye’de Erzurum kentinin yıllık yağış miktarı 400 mm civarındadır. Bu durumun oluşmasında Erzurum kentinin mutlak neminin yıl içinde az olması ve yer şekilleri açısından çevresine göre alçakta bulunması etkili olmuştur.

Cevap A

2. Aynı boylam değerleri üzerinde yıl boyunca yerel saat ve öğle vakitleri aynı anda gerçekleşir. Bu nedenle Trabzon ve Tunceli ile Ordu ve Gaziantep kentleri aynı boylam üzerinde yer aldığından öğle vakitleri aynı anda gerçekleşir.

Cevap C

3. Fay hatlarındaki çökmelere bağlı olarak oluşan göllere tektonik göl adı verilir. Seçeneklerde verilen Haçlı Gölü volkanik set gölü özelliğine sahiptir.

Cevap E

4. Çarşamba, Adapazarı, Gediz ve Amik Ovaları iklim özelliklerinden dolayı endüstriyel tarım ürünlerinin üretildiği alanlardır. Bu nedenle bu ovalarda nüfus yoğunluğu fazladır. Erzurum Pasinler Ovası’nın yükselti ve iklim özelliklerinin elverişsiz olması ve tarım ürün çeşitliliğinin az olması sebebiyle nüfus yoğunluğu azdır.

Cevap E

5. Sanayi geliştikçe kentleşme artar, ham madde ithalatı artar, sanayi ürün ihracatı artar, kişi başına düşen millî gelir artar, enerji tüketimi artar. Ancak sanayileşme ile turizm arasında doğrudan bir etkileşim söz konusu değildir.

Cevap B

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış yerlerden hangisinde kentleşme düzeyi en fazladır?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. I. Besi ve ahır hayvancılığı

II. Buğday üretimi

III. Kümes hayvancılığı

IV. Mera hayvancılığı

İklimin kurak veya yağışlı olması yukarıdaki ekonomik faaliyetlerden hangilerini daha fazla etkiler?

- A) I ve II   B) I ve III
C) III ve IV   D) Yalnız I
E) II ve IV

3. Türkiye’de sadece Kuzeydoğu Anadolu’da rastlanılan toprak tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahverengi step
B) Vertisol
C) Podzol
D) Terra - rossa
E) Çernozyom

4. Aşağıdaki illerin hangisinde kış turizmine bağlı olarak yıl içinde nüfus değişiminin diğerlerine göre daha az olduğu söylenebilir?

- A) Ağrı
B) Erzurum
C) Kayseri
D) Bursa
E) Kars

5. Türkiye’de Erzurum-Kars Yöresi ve Doğu Karadeniz kıyı kesimi büyükbaş mera hayvancılığının en çok yapıldığı yerlerdir.

Buna göre, büyükbaş mera hayvancılığının yapıldığı yörelerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağış miktarının fazla olması
B) Yaz yağışlarının fazla olması
C) Tarım alanlarının parçalı olması
D) Kışların uzun ve sert geçmesi
E) Tarım mevsimi süresinin kısa olması

1. Haritada I numaralı İzmir çevresinde kentleşme düzeyi II (Kırşehir), III (Hakkâri), IV (Bilecik), V (Kars) numaralı merkezlere göre daha fazladır.

Cevap A

4. Türkiye’de deniz ve kış turizminin geliştiği yörelerde nüfus yoğunluğu yıl içinde değişkenlik gösterir. Turizm sezonunda nüfus yoğunluğu artış gösterir, sezon dışındaki dönemlerde nüfus yoğunluğu azalır. Verilenlerden Erzurum, Kars, Bursa, Kayseri kış turizm faaliyetinin gelişme gösterdiği merkezlerdir.

Cevap A

2. Türkiye’de **buğday** üretimi ve **mera hayvancılığı** iklime bağımlı olarak yapılmaktadır. Bu nedenle, iklimin kurak ve yağışlı olması bu iki ekonomik faaliyet türünü daha çok etkiler.

Cevap E

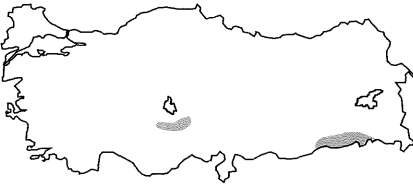
5. Erzurum-Kars ve Doğu Karadeniz kıyıları yazın bol yağış alır. Bu nedenle bitki örtüsü yüksek boylu çayırlardır. Bu da büyükbaş mera hayvancılığının gelişmesini sağlamıştır.

Cevap B

3. Ülkemizde Kuzeydoğu Anadolu’da uzun çayır örtüsünün altında bulunan toprak çernozyomdur (kara toprak).

Cevap E

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taralı yerlerin kırsal kesimlerindeki yerleşmelerde toplu dokulu yapının yaygın olması,

- I. yer şekilleri,
- II. toprak türü,
- III. yağış miktarı

etkenlerinden hangilerinin sonucunda ortaya çıkmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

2. Akdeniz ikliminin hâkim bitki örtüsü olan makiler, Akdeniz Bölgesi'nde 800 metreye, Ege Bölgesi'nde 600 metreye, Marmara Bölgesi'nde ise 400 metre yüksekliğe kadar çıkabilmektedir.

Yukarıdaki durumu ortaya çıkaran faktör, aşağıdaki seçeneklerden hangisinin oluşumunda rol oynamamıştır?

- A) Akdeniz Bölgesi'ndeki ormanların üst sınırının, Karadeniz Bölgesi ormanlarının üst sınırına göre daha yüksekte olması
- B) Plaj turizminin Ege Bölgesi'nde gelişmiş olması
- C) Marmaris'ten, Edremit'e gidildikçe deniz suyu sıcaklığının azalması
- D) Gece-gündüz süre farkının Karadeniz'de daha fazla olması
- E) Birbiri ile aynı hizada yer alan Manisa ile Nevşehir'in, yıl boyunca gece-gündüz sürelerinin birbirine çok yakın olması

3. Türkiye'nin iklim, jeolojik, jeomorfolojik ve mutlak konum özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki toprak türlerinden hangisine rastlanmaz?

- A) Alüvyon
- B) Tüflü
- C) Kolüvyal
- D) Tundra
- E) Çernozyom

4. Aşağıdaki kentlerden hangisinde endüstri sektöründe çalışanların toplam çalışan nüfusa oranı diğerlerinden daha fazladır?

- A) Aydın
- B) Muğla
- C) Eskişehir
- D) Balıkesir
- E) Kırklareli

5. Türkiye'de kuru tarım yöntemi ile tarımsal üretim yapan bir yöreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üretim miktarı yıldan yıla değişir.
- B) Nadasa ayrılan topraklar yaygındır.
- C) Birim alandan elde edilen verim düşüktür.
- D) Sulama olanakları yetersizdir.
- E) Yıl içinde birden fazla ürün alınır.

1. Türkiye'nin toplu dokulu kırsal yerleşmelerinin yaygın olduğu sahalarda yer şekilleri sade olup yıllık yağış tutarı düşüktür. Buna göre haritadaki taralı alanlarda toplu dokulu yerleşmelerin yaygın olmasında yer şekilleri ve yağış miktarı etkili olmuştur.

Cevap E

2. Enlem etkisi Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe sıcaklıkların azalması maki bitki örtüsünün görülebildiği üst sınırın da kuzeye gidildikçe azalmasına neden olmaktadır. Ege Bölgesi'nde plaj turizminin gelişmiş olması daha çok dağların kıyıya dik uzanması dolayısıyla geniş kumsalların oluşmasıyla açıklanabilir.

Cevap B

3. Tundra toprakları tundra ikliminin görüldüğü bölge topraklarıdır. Yılın büyük bir bölümünde donmuş hâldedir. Yaz aylarında sadece yüzeyde ince bir tabaka hâlinde çözülür. Bu tür topraklar 70° enlemleri çevresinde görülür.

Cevap D

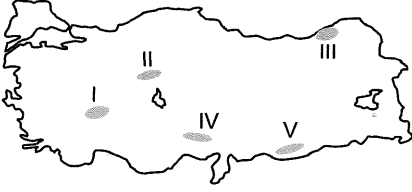
4. Eskişehir'in, seçeneklerdeki diğer kentlere göre sanayileşme oranı daha fazladır. Bu nedenle sanayide çalışanların oranı daha fazladır.

Cevap C

5. Yağışın az, sulamanın yetersiz olduğu yörelerde genelde kuru tarım yöntemi yaygındır. Bu yöntemle daha çok tahıl tarımı yapılmaktadır. Yağış az, sulamanın yetersiz olduğu yörelerde yıl içinde birden fazla ürün almak zordur.

Cevap E

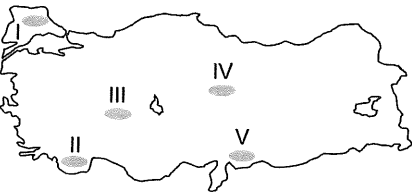
1.

Yukarıdaki haritada gösterilen numaralandırılmış alanların hangisinde yıl boyunca bağıl nem oranı en yüksek tir?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

2. Kerpiç, yıllık yağışın az olduğu kırsal yörelerde kullanılan bir yapı malzemesidir.

Yukarıda verilen haritada taralı yörelerden hangisinin kırsal kesimindeki yapılarda kerpiç kullanımının yaygın olduğu söylenemez?

- A) I   B) II   C) III
D) IV   E) V

3. Aşağıda verilen ova ve oluşum kökeni eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Tercan - Tektonik
B) Erbaa - Tektonik
C) Bâlat - Delta
D) Suruç - Karstik
E) Acıpayam - Karstik

4. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de kırdan kente olan göçlerin doğrudan nedenleri arasında sayılamaz?

- A) İşsizlik
B) Daha iyi yaşama arzusu
C) Geçim sıkıntısı
D) Besi ve ahır hayvancılığının yaygınlaşması
E) Altyapı sorunları

5. Aşağıda verilen petrol rafineleri ve kurulduğu yer eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Orta Anadolu - Kırıkkale
B) Batman - Batman
C) Ataş - İskenderun
D) Aliağa - İzmir
E) İprash - İzmir

1. Ülkemizde Ege'de dağların kıyıya dik uzanmasıyla sığ kıyılara gelen akarsular bol alüvyon biriktirerek delta ovası oluşturmuş ve geçmişte liman kenti olan yerlerin günümüzde 8-9 km içeride olmasını sağlamıştır. Belirtilen duruma en iyi örnek Efes antik kentidir.

Cevap C

2. Yağışın az olduğu yörelerin kırsal meskenlerinde yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılır. II numaralı alanda ise Akdeniz iklimi görülür ve yapı malzemesi olarak kırsal kesimde taş evler (kalker) daha yaygındır.

Cevap B

3. Ülkemizde çevresine göre alçakta yer alan düzlükler anlamına gelen ova farklı oluşumların etkisiyle gerçekleşmiştir. Şanlıurfa il sınırlarında yer alan Suruç Ovası yer kabuğu hareketliliğinin etkisiyle oluşan tektonik ovadır.

Cevap D

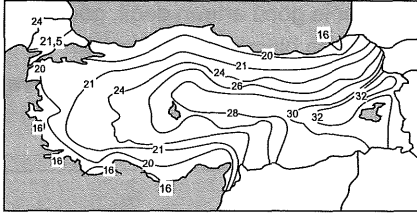
4. Besi ve ahır hayvancılığında et ve süt verimi fazla olduğu için geliri fazladır. Bu nedenle göçü artıran değil, göçü azaltan bir etken olarak düşünülmelidir.

Cevap D

5. C seçeneğinde verilen ATAŞ petrol rafinerisi İskenderun'da değil Mersin'de bulunmaktadır ve yanlış verilmiştir. Diğer seçeneklerde verilen eşleşmeler doğrudur (Mersin Ataş rafinerisi 2004'te kapatılmış yalnızca petrol depolama alanı olarak kullanılmaktadır.).

Cevap C

1. Aşağıdaki haritada, Türkiye'de yıllık sıcaklık farklarının dağılışı verilmiştir.

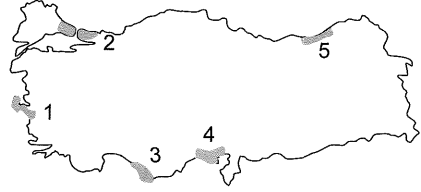
Buna göre, haritayla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Nem oranının yüksek olduğu yerlerde yıllık sıcaklık farkı daha azdır.
- B) Yükseltinin arttığı yöne doğru yıllık sıcaklık farkı artar.
- C) Aynı enlemlerde yıllık sıcaklık farkı kıyılara doğru artar.
- D) Tuz Gölü çevresinde yıllık sıcaklık farkı Van Gölü çevresine göre daha azdır.
- E) Marmara Bölgesi'nde bölge içi yıllık sıcaklık farkı Doğu Anadolu Bölgesi'ne göre daha azdır.

2. Aşağıdaki akarsulardan hangisi kaynağı Türkiye'de olup ağız kesimi ülke toprakları dışında olan akarsular arasında yer almaz?

- A) Çoruh   B) Kura   C) Ası
- D) Aras   E) Dicle

3.

Türkiye'de iklimin ılıman ve yağışın bol olduğu yerlerde nüfus genel olarak yoğundur.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu anlatıma uymayan bir yöredir?

- A) 1   B) 2   C) 3
- D) 4   E) 5

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfusun hızlı artmasının bir sonucu değildir?

- A) Demografik yatırımların fazla olması
- B) Kalkınma hızının artması
- C) Doğal kaynakların tüketiminin artması
- D) İç göçün yoğun olması
- E) Bağımlı nüfusun fazla olması

5. Türkiye'de hayvancılık ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) En yaygın hayvan türü koyundur.
- B) Bitki çeşitliliğinin fazla olduğu dağlık yörelerde arıcılık yaygındır.
- C) Koy ve körfezin fazla olduğu kıyılarda kültür balıkçılığı gelişmiştir.
- D) Et ve süt verimi en yüksek olan tür sığırdır.
- E) İpek böcekçiliği büyük kentler çevresinde gelişmiştir.

1. Haritaya bakıldığında,

- nem oranının yüksek olduğu kıyılarda (Doğu Karadeniz, Akdeniz) yıllık sıcaklık farkının az olduğu,
- yükselti arttıkça (Doğu Anadolu'ya doğru) sıcaklık farkının da arttığı,
- Tuz Gölü çevresinin yıllık sıcaklık farkının (26° - 28°) Van Gölü çevresinden az olduğu (36° - 40° C),
- Marmara Bölgesi'nde bölge içi sıcaklık farkının (4° C), Doğu Anadolu Bölgesi'nden az olduğu sonuçları çıkarılabilir.

Ancak yıllık sıcaklık farkının kıyılara doğru arttığı haritaya göre yanlıştır. Nemlilik nedeniyle kıyılar sıcaklık farkının en az olduğu yerlerdir.

Cevap C

2. Asi Nehri'nin kaynağı Türkiye sınırları dışında fakat ağız kesimi ülkemiz topraklarındadır.

Cevap C

3. Ülkemizde Taşeli Yarımadası'nda belirtilen 3 numaralı yöre Akdeniz iklim özelliklerini göstermesine rağmen nüfusu yoğun bir yöre değildir. Bu durumun nedenleri arasında arazi yapısının dağlık ve engebeli olması, litolojik yapının karsitik olması, taban suyunun düşük olması gibi nedenler yer alır.

Cevap C

4. Türkiye'de nüfusun hızlı artması kalkınma hızını artıran değil bilakis azaltan bir etkidir. Çünkü nüfusun artması ülkede yaşayan insanların ihtiyaçlarını karşılamayı gerektireceği için ihracatı azaltıp ithalatı artıracaktır.

Cevap B

5. İpek böcekçiliği dut ağaçlarına bağlı olarak yayılış göstermektedir. Bu hayvancılık faaliyetinin yaygınlığı ile nüfus yoğunluğu arasında güçlü bir etkileşim yoktur.

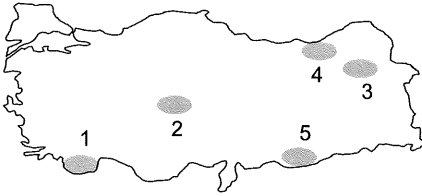
Cevap E

1. Aşağıda verilen göllerden hangileri Kıyı Ege'de yer alır?

- A) Bafa - Sapanca
- B) Erçek - Çıldır
- C) Marmara - Bafa
- D) Suğla - Acıgöl
- E) Bafa - Burdur

2.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taralı olan yerlere ait hâkim bitki örtüsü ile ilgili olarak aşağıda verilen seçeneklerden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

- A) 1 - Maki
- B) 2 - Bozkır
- C) 3 - Uzun çayır
- D) 4 - Orman
- E) 5 - Savan

3. Türkiye'nin aşağıdaki yörelerinden hangileri fazla yağış almalarına karşın, dağlık yapı nedeniyle seyrek nüfuslanmış yerlere örnek olarak verilebilir?

- A) Rize ve Trabzon kıyı kuşağı
- B) Ergene ve Çukurova yöreleri
- C) Menteşe ve Hakkâri yöreleri
- D) Gaziantep ve Sivas çevresi
- E) Mardin ve Şanlıurfa çevresi

4. Tarımla uğraşan nüfusun tarım topraklarına bölünmesiyle tarımsal nüfus yoğunluğu bulunur.

Aşağıda beş bölgenin gerçek alan ve izdüşüm alanları gösterilmiştir.

Bölge	Gerçek Alan (km ²)	İzdüşüm Alan (km ²)
I	5.000	4.000
II	10.000	7.000
III	30.000	25.000
IV	15.000	5.000
V	9.000	6.000

Bölgelerde tarımda çalışan nüfus sayısı eşit kabul edilirse hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğunun daha yüksek olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. İthalat ve ihracat gelirlerinin toplamı dış ticaret hacmini verir.

Buna göre, Türkiye'nin dış ticaret hacminin yüksek olduğu aşağıdaki ülkelerden hangisiyle ticaret daha yakın zamanda başlamıştır?

- A) İran
- B) Azerbaycan
- C) Almanya
- D) Çin
- E) İngiltere

1. Marmara (Manisa) - Bafa Gölü (Aydın - Muğla) Kıyı Ege'de yer alır. Bu göller oluşum açısından alüvyal set gölleridir.

Cevap C

2. Uzun boylu otlardan oluşan savan bitki örtüsü tropikal kuşağın yarı kurak iklim bölgelerinde görülmektedir. Türkiye tropikal kuşakta bulunmadığı için Türkiye'nin hiçbir kesiminde savanlara rastlanmaz.

Cevap E

3. Menteşe, Hakkâri, Kırklareli ve Küre Dağları kuşağı fazla yağış almalarına karşın yer şekilleri engebeli olduğu için seyrek nüfuslanmış yörelerdir.

Cevap C

4. Arazinin dağlık olduğu sahaların gerçek alan ile izdüşüm alanı arasındaki farkı fazladır. Bu sahalarda tarım alanları dar olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu yüksek olur. Verilen IV numaralı bölgenin farkı en fazla olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğunun daha yüksek olması beklenir.

Cevap D

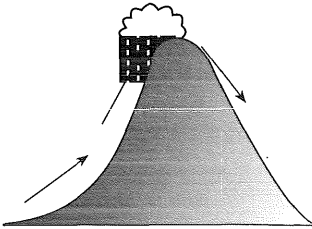
5. Azerbaycan 1989 yılında SSCB'nin dağılması ile bağımsızlığını ilan etmiştir. Diğer ülkelere göre yakın bir dönemde kurulduğu için Türkiye ile ticareti daha yenidir.

Cevap B

1. Türkiye'nin endüstri kuruluşları arasında şeker tesislerinin çok yaygın olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nüfus miktarının fazla olması
- B) İhracat içinde payının çok yüksek olması
- C) Ham maddesinin yaygın olması
- D) Ulaşım imkânlarının kolay olması
- E) İş gücü maliyetinin düşük olması

2.

Yukarıda verilen yağış oluşum tipi haritadaki noktalardan hangilerinde görülmektedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) I ve IV

3. Aşağıda verilen ovalardan hangisinde taşınmış toprakların daha fazla alan kapladığı söylenebilir?

- A) Çarşamba
- B) Ergene
- C) Kestel
- D) Pasinler
- E) Çubuk

4. İstanbul, Kocaeli, İzmir gibi büyük kentlerde nüfusun hızlı artmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sınırlarının geniş olması
- B) Ulaşımın gelişmiş olması
- C) İş imkânlarının fazla olması
- D) Yer şekillerinin sade olması
- E) Tarım alanlarının geniş olması

5. Adana ve çevresinin tarımsal etkinliklerine ilişkin,

- I. Yılda birden fazla ürün alma imkânına sahiptir.
- II. Ürün yetiştirmeye elverişli süre uzundur.
- III. Ürün çeşidi fazladır.
- IV. Yetiştirilen ürünlerin ekonomik değeri yüksektir.
- V. Ürünlerin en geç olgunlaştığı yerdir.

hangisi doğru bir bilgi değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Tarım ürünlerine dayalı sanayi kuruluşlarının yaygın olmasının temel nedenlerinden biri ham maddenin yaygın olmasıdır.

Cevap C

2. Şekli verilen yağış oluşum tipi yamaç (orografik) yağıştır. Yamaç yağışları dağların kıyıya paralel uzandığı Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında görülür. Bu yağış, haritada I (Doğu Karadeniz) ve IV (Yıldız Dağları) numaralı alanlarda görülmektedir.

Cevap E

İklimbilimci

4. İstanbul, Kocaeli ve İzmir gibi büyük kentlerde başta sanayi tesislerinin varlığına bağlı olarak iş olanaklarının fazla olması nedeniyle diğer bölgelerden yapılan göçler, nüfuslarının hızla artmasında önemli rol oynamaktadır.

Cevap C

5. Adana ve çevresinde özellikle enlem faktörünün etkisiyle tarım ürünleri erken olgunlaşır.

Cevap E

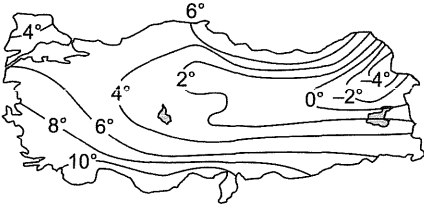
3. Akarsuların taşıdığı alüvyonların kıyıda birikmesiyle delta ovaları oluşur. Çarşamba Ovası'nda toprakların tamamı taşınarak birikmiştir.

Cevap A

1. Türkiye'nin kapalı havzalarına aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Van Gölü
- B) Tuz Gölü
- C) Konya
- D) Kura - Aras
- E) Meriç - Asi

2. Aşağıda, Türkiye'nin ocak ayına ait indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi haritadan çıkarılabilecek bir yargı değildir?

- A) Sıcaklıklar enleme paralellik göstermemiştir.
- B) Antalya'nın gerçek sıcaklığı 10° civarındadır.
- C) Akdeniz kıyıları, Karadeniz kıyılarından daha sıcaktır.
- D) Türkiye'nin en soğuk yeri Kuzeydoğu Anadolu'dur.
- E) Bölüm içinde sıcaklık farkı en fazla Hakkâri bölümündedir.

3. Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'deki nüfus artışı üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Kadının iş hayatına katılımının artması
- B) Mevsimlik işçi göçlerinin fazla olması
- C) Evlilik yaşının yükselmesi
- D) Ortalama yaşam süresinin uzaması
- E) Eğitim seviyesinin yükselmesi

- 4. I. Van – Büyükbaş hayvancılık
- II. Muğla – Arıcılık
- III. Manisa – Kümes hayvancılığı
- IV. Diyarbakır – İpek böcekçiliği

Yukarıda verilen merkezlerin coğrafi özellikleri göz önüne alındığında hangi il ve o ilde yapılan hayvancılık etkinliği yanlış eşleştirilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III
- D) I ve IV E) II ve III

5. İç Anadolu Bölgesi'nin ekili dikili alanları geniş olmasına rağmen, tarımda verim istenilen düzeyde değildir.

Bölgede tarımsal verimi artırmak için aşağıdakilerden hangisi öncelikli olarak yapılmalıdır?

- A) Gübre kullanımını artırmak
- B) Sulamayı yaygınlaştırmak
- C) Tarımla ilgili kuruluşların sayısını artırmak
- D) Makineli tarımı yaygınlaştırmak
- E) İlaçlama ve zirai mücadele çalışmalarını yoğunlaştırmak

1. Meriç-Asi havzaları açık havza özelliğine sahiptir. Yani diğer bir ifadeyle akarsular sularını denize ulaştırabilmektedir.

Cevap E

2. Harita incelendiğinde, bölüm içi sıcaklık farkının en fazla **Erzurum-Kars bölümü ile Yukarı Murat-Van Bölümlerinde** olduğu görülür. Hakkâri bölümünde bölüm içi sıcaklık farkı yaklaşık 2°'dir.

Cevap E

3. Adana ve Samsun iklim koşulları, tarım alanları, ulaşım koşulları, tarım ürünleri gibi özellikleriyle bulunduğu bölgedeki kentlere göre farklılık gösterir. Bu nedenle daha fazla göç alırlar ve nüfusları daha fazladır.

Cevap B

4. Van ve çevresinde yer şekilleri dağlık ve engebeli olmasının yanında doğal bitki örtüsü bozkırdır. Bu nedenle bu yörede büyükbaş hayvancılığın yaygınlığından söz edilemez.

Cevap A

5. İç Anadolu Bölgesi'nin tarımsal hayatındaki en önemli sorun sulamadır. Bölgede tarımsal verimi artırmak için öncelikli olarak sulamayı yaygınlaştırmak gerekir.

Cevap B

1. Türkiye’de Akdeniz ikliminin görüldüğü yerler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kıyı Ege
- B) Biga Yarımadası
- C) Teke Yarımadası
- D) Taşeli Platosu
- E) Sinop Yarımadası

2. Aşağıdakilerden hangisi, nüfus artışının fazla olmasının olumlu sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Genç nüfusun artması
- B) İç ticaretin canlılığı
- C) Vergi gelirinin artması
- D) Üretim faaliyetlerinin artması
- E) İthalatın artması

3. Çukurova’daki buğday Erzurum Pasinler Ovası’na göre daha erken hasat edilmektedir.

Bu durumun oluşmasında etkili olan etkenler aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Yağış rejimi - Enlem
- B) Yağış miktarı - Enlem
- C) Enlem - Yükselti
- D) Enlem - Bakı
- E) Bakı - Yükselti

4. Aşağıdaki endüstri kuruluşlarından hangisinde üretilen ürünün iç ticarete katkısı daha azdır?

- A) Konserve
- B) Çimento
- C) Seramik
- D) Demir - çelik
- E) Kâğıt

5. Aşağıdaki liman kentlerinden hangisinin iç kesimlerle demir yolu bağlantısı vardır?

- A) Sinop
- B) Trabzon
- C) Bandırma
- D) Kuşadası
- E) Antalya

1. Sinop Yarımadası'nda Karadeniz iklimi görülmektedir.

Cevap E

2. Tüketim artışına neden olacağı için, nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için yapılacak ithalat artışı dışa bağımlılığı ve dış ticaret açığını artırır. Bu durum nüfus artışının olumsuz sonuçları arasında yer alır.

Cevap E

3. Çukurova ve Erzurum'da buğday hasat sürelerinin farklı olması sıcaklıklarının farklı olmasıyla ilgilidir. Bu iki ovanın sıcaklıklarının farklı olmasında enlem ve yükselti faktörü etkilidir.

Cevap C

4. Ülkemizde her mevsim taze sebze ve meyve üretimi olduğu için konserve sanayisinin içi pazarda yeri çok azdır.

Cevap A

5. Türkiye'de demir yolu olan liman kentlerimiz şunlardır: İstanbul, İzmit, Bandırma, Zonguldak, Samsun, İzmir, Iskenderun ve Mersin'dir.

Cevap C